Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...эмнай 1921 оной ...брийн 21-hээ гарана | № 118 (14229) | 1976 оной майн 20, четверг | Сэн 2 мүнгэн.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указhаа

ВЦСПС-эй МЭДЭЛЭЙ ПРОМЫШЛЕННА, ТРАНСПОРТНА, БАРИЛГЫН, САНАТОРНО-КУРОРТНО, СОЕЛ ГЭГЭЭРЭЛЭЙ, ТУРИСТСКА, СПОРТИВНА БОЛОН БУСАД ПРЕДПРИЯТИНУУДАЙ, ЭМХИНҮҮД БОЛОН АЛБАН ЗУРГААНУУДАЙ ХУДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЫЕ СССР-эй ОРДЕН, МЕДАЛЬНУУДААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэһэнэйнь, ажалдаа үндэр амжалтануудые туйлаһанайнь түлөө **шагнаха:**

БУРЯАДАЙ АССР-hээ

«ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР

Стрекаловская Агриппина Георгиевнае — профсоюзуудай областной соведэй союз хоорондын республиканска библиотекын директор.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1976 оной майн 10.

КПСС-эй БУРЯАДАЙ ОБКОМДО

РЕСПУБЛИКЫН ҺУРГУУЛИНУУДАЙ ПЕДАГОГИЧЕСКА КОЛЛЕКТИВҮҮДТЭ ХАНДАҺАН БЭШҮҮРЭЙ, ЧИСААНЫН, УЛААН-ҮДЭ ХОТЫН 12-ДОХИ, 37-ДОХИ ДУНДА ҺУРГУУЛИНУУДАЙ БАГШАНАРАЙ НЭЭМЭЛ БЭШЭГ ТУХАЙ

Республикын hургуулинуудай педагогическа коллективүүдтэ, олонинтэ түрэлхидтэ, ажахынуудай болон промышленна предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ Бэшүүрэй, Чисаанын, Улаан-Үдэ хотын 12-дохи, 37-дохи дунда hургуулинуудай багшанар хандажа, hурагшадай зунай ажал хүдэлмэри, амаралта эмхидхэхэ тухай нээмэл бэшэг КПСС-эй обкомой бюро дээрэ hайшаагдаба.

Энэ нээмэл бэшэгые республикын бүхы hургуулинуудта зүбшэн хэлсэхыень, мал хайшалха, тэжээл бэлэдхэхэ, ургаса хуряаха багшанарай болон hурагшадай ажалые моральна болон материальна урмашуулгын олон янзын гуримые тогтоохыень Гэгээрэлэй министерство, партиин райкомууд болон аймгүйсэдкомуудые уялгалба. Колхоз, совхоз, барилга болон промышленна предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд hурагшадай ажаллаха, амарха арга боломжонуудые эмхидхэхэ, байгуулха зуураа, ажалые, техникын аюулгүйе сахиха уялгатай болоно.

РЕСПУБЛИКЫН ҺУРГУУЛИНУУДАЙ ПЕДАГОГИЧЕСКА КОЛЛЕКТИВҮҮДТЭ ХАНДАҺАН БЭШҮҮРЭЙ, ЧИСААНЫН, УЛААН-ҮДЭ ХОТЫН 12-дохи, 37-дохи ДУНДА ҺУРГУУЛИНУУДАЙ БАГШАНАРАЙ

НЭЭМЭЛ БЭШЭГ

Арад зоной аша туһын та... зорилгонуудые тодор...һон гүнзэгы бодолто эко...ческа программаар, эли... политическэ хараа шу...ар партиие, совет арадые ...гжүүлһэн КПСС-эй ... съездын шиидхэбэри... үзэл сурталаар манай ... орон мүнөө ажаһуужа ...на. КПСС-эй XXV съез... түүхэтэ шиидхэбэринүү... бэелүүлхын түлөө тэм... оронноймнай ажалшад ...ическэ болон ажалай ...тар ехэ дэбжэлтын ор... байдалда ябуулжа бай...

...най партиин съезд ха...рэнхы эрдэмэй бүхы ...ын хүгжэлтын шэнэ ... тодорхойлоо. КПСС-эй ... Генеральна секретарь ... Брежнев съезд дээрэ ... тэмдэглээ hэн: «Ком... хүмүүжүүлгэ хадаа ... hуралсалай ба элдэб ...элтэй хүдэлмэрилэг... бэлдэлгын хэрэгые ...рэлж... нарижуулан hай...улха ябадал хараална. ...мүнөө үедэ, эрдэм ухаа... техникын талаар ху...ай болоно байhан эрхэ ...алда илангаяа шухала ... байна. Тинмэhээ ажа...ижэ шанар урданайхи...ндоо боложо, тиимэ тула ... хүдэлмэридэ хүнүүдые ... hургаха хэрэг мүн лэ ... боложо байна».

...вет hургуули өөрынгөө ...рта бүхы түүхын үедэ ...ай hургуулиин үндэр нэ...ргэ абажа ябана. Энэ ...зэргын гүнзэгы удха ...ехэдэ, манай hургуули ... общественэ аша туhа...лгые бэелүүлхэ хү... hургана бэшэ, тэдэ... hургаха, хүмүүжүүлхэ, ... даahан ажабайдалда ...ын тула энэ шухала ... арга — ажал гээшые хэ...нэ бшуу.

...нии ажал минии рес...ын ажалда оролсоно» ... уряа доро үнгэргэгдэ...най ажалай четверть ... hурагшадай хүмүү...ые үйлэдбэриин ажал хүдэлмэритэй бодото холбоотойгоор, удха түгэлдэр амаралтыень эмхидхэлгын ашагтай түхэл маяг болонхой.

Мэргэжэлээ шэлэн абаха, мүнөө үеын хүдөө ажахын болон промышленна үйлэдбэриин үндэhэ hууринуудтай танилсуулха хэрэгтэ туhатай hурагшадай ажалые хамтын ажал болгохо гэжэ зунай хүдэлмэри эмхидхэхэдээ оролдохо шухала. Һурагшад ажал хүдэлмэриин үедэ hайн hайхан үльгэр жэшээ абажа, хүдэлмэришэн ангиин, колхозой таряашадай зэргэдэ жагсахаар бэеэ хүмүүжүүлхэ болоно.

Колхоз, совхозуудта үнгэрдэг хүдөө ажахын шухала хэмжээ ябуулганууд — хонин хайшалха, мал харууhалха, овощ, хартаабха ургуулха, хуряаха, тэжээл бэлдэхэ гэхэ мэтын ажалда мүнөө үедэ hурагшад эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Табан жэлэй түрүүшын жэлдэ Буряадай ажалшадай, илангаяа хүдөө ажахын үйлэдбэриин хүдэлмэрилэгшэдэй урда ехэшье, харюусалгатайшье зорилгонууд табигданхай. Манай республикын колхоз, совхозууд энэ жэлдэ 670 мянган тонно ороohо, 82 мянган тонно хартаабха, 32 мянган тонно овощ абаха: 650 мянган тонно үндэhэтэ ургамал, 750 мянган тонно силос, 430 мянган тонно үбhэ бэлэдхэхэ; 65,6 мянган тонно мяха, 133 мянган тонно hү, 7100 тонно hooho, 90 миллион үндэгэ болон ондоошье продукци гүрэндэ худалдаха юм.

Промышленна предприятинуудай, барилгын, транспортын болон арадай ажахын бусад hалбаринуудай предприятинуудай хүдэлмэришэд болон алба хаагшад колхоз, совхозуудта шефскэ ехэ туhаламжа үзүүлнэ. Хэнэйшье мэдэhээр, республикын педагогическа коллективүүд, hурагшад эдэ шухала хэрэгүүдhээ хажуу тээ, талада байжа шадахагүй.

Хүндэтэ багшанар! Энээнэй урда бии болгогдоhон дүй дүршэлдөө түшэглэжэ, нажаран сагта ниитын ашатай ажалда hурагшадай эдэбхитэйгээр хабаадалгые эмхидхэжэ, hурагшадай үйлэдбэриин бригадануудые эмхидхэхэ дүршэлөө үргэдхэжэ, 1976 оной зун тэдэнэй хүсөөр 2000 га газарhаа бага бэшэ талмайда куузику, 300 гектарта — хартаабха, 300 гектарта — овощ тариха; 250 мянган шубуу үдхэхэ, 600 мянган хонин хайшалха, 500 мянган центнер үбhэ, набшаhата тэжээл бэлэдхэхэ, промышленна предприятн болон барилганууд дээрэ 250 мянган түхэригэй ажал хэхэ. Энээгээрээ hурагшадай ажалай хүмүүжүүлгые hайжаруулхаhаа гадна, арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые республикын ажалшадай дүүргэлгэдэ туhалха болонобди.

Республикын хото тосхонуудай бүхы hургуулинуудай педагогическа коллективүүдэй, олонинтэ түрэлхидэй, hурагшадай ниитын эмхинүүдэй, колхоз, совхозуудай, барилга болон промышленна предприятинуудай дунда энэ манай хандалга халуун дэмжэлгэ, hайшаал абаха бэзэ гээд найданабди.

«Һургуулиин нажар-ажалай, амаралтын hайндэр» гэһэн уряа доро ажалай табадахи четверть үнгэрэг лэ.

Педагогическа коллективүүдэй даалгабаряар директорнүүд:

Бэшүүрэй дунда hургуулиин — ТЮРЮХАНОВ Г. Г., Чисаанын дунда hургуулиин — ДАНЗАНОВ В. Д., Улаан-Үдын 12-дохи дунда hургуулиин — ЗАХАРОВА А. И., Улаан-Үдын 37-дохи дунда hургуулиин — МЕРКУШЕВА Е. В.

ТАРИЛГА-76

СССР

Поли бүхэндэ Шанарай тэмдэг олгохын түлөө социалис мүрысөөнэй үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэжэ байhан мүнөө үедэ «Дружба» колхозой механизаторнууд хабарайнгаа эртын ороohото ургамалнуудые богони болзорто, агротехническэ эгээл hайн хаhа сагта тарижа дүүргэээд, удаадахи, тэжээлэй ургамалнуудые тарихаар бэлдэжэ байна. Эдэ үдэрнүүдтэ тус ажахын поли дээрэ тракторнуудай, автомашинануудай хүнхинэхэ абяан үглөөнэй эртэhээ үдэшын харанхы болотор таhалданагүй. Илангаяа кукурузашад, куузику ургуулагшад даажа абаhан поли дээрээ наг шэбхэ гаргажа, минеральна үтэгжүүлгэ оруулжа тухагүй. Тиихэдэ зарим механизаторнуудынь газараа хахалжа, борнойлжо, тарилгадаа бэлдэнэ. Юуб гэхэдэ, hаяын үдэрнүүдhээ кукурузаяа тарижа захалхань шуу.

ТРАКТОРАЙ ХҮНХИНӨӨН ТАҺАЛДАНАГҮЙ

Элhэтын саадахи поли дээрэ наг шэбхэ ашаhан тэргэтэй «Беларусь» түхэлэй гурбан тракторай hубарин ябахань элеэр харагдана. Тээ саанахананъ минеральна үтэгжүүлгэ оруулдаг «РУМ» маркын түхеэрэлгэтэй нэгэ трактор урагша хойшоо зогсонгүй ябана. Дүтэлэн ерэхэдэмнай энэ полиис даажа абаhан кукурузашан Иван Григорьевич Радикальцев аммиагай селитрэ, мочевина оруулжа байба.

— Гектарта 5 центнер хүртэхөөр минеральна үтэгжүүлгэ оруулнаб. Һаяар дүүргэхэмнай. Мүнөө жэл гектар бүриhөө 120 центнер кукурузын эшэ набша хуряахаар уялга абанхайб. Энэ зорилгоёо бэелүүлхын түлөө үдэр, hүнигүй шахуу оролдонолди даа, — гэжэ Иван Григорьевич тобшохоноор мэдүүлнэ.

Кукурузашанай хэлэhэнэй ёhoop, нёдондо хура бороогүй ган гасуур байжа, кукурузань тиимэ hайнаар ургаагүй. Угайдхадаа энэ полинь уhалагдадаггүй, хүрьhэниинь элhэлиг, бороогүй жэлдэ сайhаар хаташадаг байба.

Теэд Иван Радикальцев байгша ондо баян ургаса заабол ургуулхын тула минеральна үтэгжүүлгэ оруулхаhаа гадна, ЛМО-гой бүлэг трактористнуудай туhаламжаар дүтын фермын газаагуур обоологдоhон шэбхэ поли дээрээ зөөжэ тараана.

— Һайнаар үтэгжүүлээд, агротехническэ заабариин ёhoop, богони болзорто тараад байбал, кукуруза ургахал аабза гэжэ hанагдана. Манай колхозой нүгөөдэ отделениин кукурузын поли уhалагдадаг. Баhал 150 гектарта нэмжыхэй. Байгша ондо бидэ тэндэхи бригадатай мүрысэнэбди, — гэжэ Иван Григорьевич Радикальцев хөөрэбэ. — ЛМО-гой трактористнууд яhала оролдосотойгоор ажаллана. Иван Пентиков, Иван, Николай Радикальцевтан үдэр бүри 10 гаран эрьесэ хэжэ, даабаряа холо үлүүлнэ...

Нээрээшье тэдэнь асарhан шэбхээ поли дээрэ hубарюулан буулгаhаар лэ, hаадгүй фермэ тээшээ яаран ошоно. Иигэжэ «Дружба» колхозой механизаторнууд, илангаяа кукурузашад байгша ондо тэжээлэй баян ургаса заабол хуряахын түлөө бүхы хүсөө элсүүлэн ажаллажа байгаа hэн.

— Энэ отделениин механизаторнууд гансашье баян ургаса ургуулхын түлөө бэшэ, мүн поли бүхэнэйнгөө Шанарай тэмдэгтэ хүртэхын түлөө оролдоно. Газараа hайн шанартайгаар элдүүрилжэ бэлдэхэhээ эхилээд, тарилгаа богони болзорто үнгэргэхэ, агрохимическэ заабаринуудые наринаар сахиха хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулна. Богонёор хэлэхэдэ, хүн бүхэн голодоhогүйгөөр ажаллахые хүсэнэ — гэжэ, колхозой ахамад агроном Родион Никифорович Чебунин тайлбарилаа hэн.

Вл. ЖИГЖИТОВ, манай корр.

ФОТОРЕПОРТАЖ

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: кукурузашан И. Радикальцев. Тракторист И. Пентиков.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

Улаан-Үдын аймаг.

Л. И. БРЕЖНЕВ С. МАШЕЛТЭЙ УУЛЗАБА

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев НРМ-эй партийно-гүрэнэй делегацинe толгойлжо, Советскэ Союзда ерээд байhан Мозамбигые сүлөөлхэ фронтын (ФРЕЛИМО) Түрүүлэгшэ, Мозамбигай Арадай Республикын Президент Самора Моизес Машелтэй майн 18-да уулзаба.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туhалагша А. И. Блатов, мүн ФРЕЛИМО-гой ЦК-гай ба гүйсэдхэхэ комитедэй гэшүүн, НРМ-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр Жоаким Алберту Чиссано байба.

Национальна бэеэ даahан байдалтай болохын түлөө Мозамбигай арад зоной тэмсэлдэ али бүхы туhаламжа, дэмжэлгэ үзүүлhэнэйнь түлөө С. Машел Советскэ Союзай Коммунис партида, совет арадта, Л. И. Брежневтэ гүнзэгы сэдьхэлhээ баяр баясхалан хүргөөд, дэлхэйн түрүү үзэлтэй бүхы хүсэнүүдэй аша туhада харюусаhан КПСС-эй ленинскэ гадаадын политикые үндэрөөр сэгнэhэн байна. Колониальна байдалай үлэгдэлнүүдые усадхан зайсуулхын, социально-экономическа түрүү хубилалтануудай программа бэелүүлхэ талаар ФРЕЛИМО-гой, НРМ-эй правительствын хэжэ байhан ажал ябуулга тухай тэрэ мэдээсээ. Ороной политическэ, экономическа бэеэ даahан байдал бэхижүүлхэ, сүлөөтэ общество байгуулха гээшэ эдэ хубилалтануудай гол зорилго.

Колонизаторнуудые илаhантайнь дашарамдуулан, Л. И. Брежнев ФРЕЛИМО-е Мозамбигай бүхы арад зонине үнэн зүрхэнhөө амаршалаад, империализмда эсэргүүгээр, арадай демократическа байгуулалтаяа бэхижүүлхын, шэнэ общество байгуулхын түлөө Мозамбигай Арадай Республикын тэмсэлтэй совет хүнүүдэй hанал нэгэтэй байhыень мэдүүлээ. Совет арадай ажалай амжалтанууд тухай, КПСС-эй XXV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлжэ байhан тухайнь тэрэ хөөрэбэ.

Уласхоорондын байдалай, совет-мозамбигай харилсаанай гол шухала асуудалнуудаар hанамжануудаа хэлсээ.

Уласхоорондын политикын гол асуудалнуудаар хоёр партиин хараа бодолой нэгэн адли байhые Л. И. Брежнев, С. Машел тэмдэглээд, эб найрамдалай ба арадуудай аюулгүй байдалай түлөө, колониализм болон расизмын үлэгдэлнүүдые усадхахын түлөө тэмсэлдэ дэлхэйн социализмын, национальна сүлөөрэлгын хүсэнүүдэй нэгэдэл ехэ удхашанартай байна гэжэ мэдүүлбэ. Уласхоорондын шахардуу байдал hуларуулга национальна бэеэ даahан байдалтай болохынь тула бүхы арадуудай эрхэ баталха, демократиин ба социальна дэбжэлтын хэрэгтэ таарамжатай байдал байгуулха гээд этигэн найдажа байнаа тэмдэглээ.

КПСС болон ФРЕЛИМО-гой партинууд хоорондохи харилсаагаа бэхижүүлхэ эрмэлзэлтэй, Советскэ Союзай ба Мозамбигай Арадай Республикын хоорондохи хани харилсаае саашадань хүгжөөлгэдэ али болохоор нүлөөлхэ хараа бодолгой байhанаа нүхэд Л. И. Брежнев, С. Машел батална.

Уулзалга халуун дулаан, нүхэр еhоной оршон байдалда үнгэрөө.

(ТАСС).

РСФСР-эй гүрэнэй шангуудые олгодог РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Президиумэй комиссиhаа

Литература, искусство ба литературын талаар РСФСР-эй Гүрэнэй шангуудые олгодог РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Президиумэй комисси 1976 ондо РСФСР-эй Гүрэнэй шангуудые олголгодо зохёол бүтээлнүүдые абажа үргэлжэлhөөр.

Ажалшадые коммунис ёhoop хүмүүжүүлгэдэ нүлөөлhэн, социалис реализмын гол ёhонуудта харюусаhан, олониитын дунда үргэнөөр мэдэрэгдэhэн литература, искусствын зохёолнууд, мүн онсо шэнжэтэй, арьбалалта ехэтэй архитектурна шиидхэбэринүүд абтаха байна.

Гүрэнэй, ниитын ба творческо эмхинүүд шангуудые олголгодо зохёол бүтээлнүүдые дурадхан табижа шадаха.

1975 оной июниин 15 болотор толилогдоhон (харуулагдаhан, баригдаhан) хүдэлмэриие комисси абаха байна. Зохёол бүтээлнүүд 1976 оной июлиин 1 хүрэтэр абтаха.

Шангуудые олгохо гуримуудта хабаатай асуудалнуудаар РСФСР-эй Гүрэнэй шангуудые олгодог РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Президиумэй комиссида иимэ адресаар хандажа болоно: **Москва, К-274, Делегатская улица, 3, телефонууд: 299-39-05; 226-59-16, 226-59-77.**

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР В. И. КАЗАКОВЫЕ РСФСР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫН ОРЛОГШООР ТОМИЛХО ТУХАЙ

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиум иигэжэ тогтообо:

Нүхэр **Казаков** Василий Ивановичые РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшоор томилхо.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. ЯСНОВ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Х. НЕШКОВ.

Москва, 1976 оной майн 18.

* * *

В. И. Казаков 1927 ондо түрэhэн, ород, 1947 онhоо КПСС-эй гэшүүн. Машина бүтээлгын институт дүүргэhэн.

Ленинградай станок бүтээлгын заводто слесареэр, мастераар, цехэй начальнигаар ажаллаа. 1954 онhоо партийна хүдэлмэридэ: КПСС-эй Ленинградска обкомой таhагые даагшаар, партиин райкомой нэгэдэхи секретаряар, партиин Ленинградска обкомой хоёрдохи секретаряар ажаллаа. 1973 онhоо хойшо Ленинград хотын ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ байгаа.

В. И. Казаков — КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй депутат.

(ТАСС).

ХҮГЖЭМ БА МҮНӨӨ ҮЕ САГ

СССР-эй болон РСФСР-эй Композиторнуудай холбоонуудай правлениинүүдэй нэгэдхэгдэhэн пленум майн 18-да Москвада нээгдэбэ. КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдэй үндэhөөр совет композиторнуудай бэелүүлхэ зорилгонуудые зүбшэн хэлсэнэ. СССР-эй Композиторнуудай холбооной правлениин нэгэдэхи секретарь Т. Н. Хренников элидхэл хэээ.

(ТАСС)

ОРОНОЙ ВОЖАТАНАРАЙ СЛЁТ

Ороной пионернүүдэй вожатанарай бүхэсоюзна слёт майн 18-да Москвада хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлээ. Пионернүүдые үзэл сурталай-политическэ талаарнь, гоё hайханиие, хуули ёho ойлгодогоор, hайн hайхан абари зантайгаар хүмүүжүүлхэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэбэ.

Энэ үдэр Союзуудай байшангай Колонно зал соо слёт баярай оршон байдалда хаагдаа.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневтэ эльгээгдэхэ бэшэгые сугларгашад ехэ дэмжэлтэтэйгээр абаа. Үхибүүд болон залуушуулые коммунис ёhoop хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ, Ленинэй агуу ехэ партиин хэрэгтэ бүхы хүсэеэ, эрдэм мэдэсээ, эршэ зоригоо элсүүлэн үгэхэбди гэжэ слёдто хабаадагшад түрэл Коммунис партияа, КПСС-эй ленинскэ Центральна Комитедые, Политбюрое, Леонид Ильич Брежневые найдуулба.

ВЛКСМ-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Е. М. Тяжельников түгэсхэлэй үгэ хэлээ.

(ТАСС).

СОЦИАЛИЗМЫН, ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ЗАМААР

...ЛИН. (ТАСС). Германиин Социалис нэгэдэмэл ... IX съезд майн 18-... ГДР-эй ниислэл хотодо, ...кын ордон соо хү...лжэ эхилбэ. 2.500 ... делегат социалис не...нэй 2 миллион хүн... нэгэдэhэн коммунистнуу...леолнэ.

...СС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ... секретарь М. А. Сус...үүтэй Советскэ Сою...ммунис партиин деле... съездэ хабаадахаяа ... байна.

...-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ГДР-эй Гү... Соведэй Түрүүлэгшэ ... съездые нээгээ. ... хүдэлмэридэ хабаа...hан делегадуудые, ...ые тэрэ үнэн зүрхэн...маршалба.

...соо сугларгашад hуу...ждожо, нэрьемэ альга...ар Советскэ Союзай ...ис партиин делегацие ...маршалаа. КПСС-эй, ... ороной хүндэлэлдэ ... үгэнүүд зал соогуур ...

...йн 92 ороной Коммунис ...дэлмэришэнэй, национально-демократическа ба ...ис партинуудай, на...ьно-сүлөөрэлгын хү...нуудэй делегацинууд съездэ хабаадалсана.

Делегадууд съездын хүтэлбэрилхы органуудые hунгаба, зүблэхэ зүйлыень батална.

СЕПГ-гэй Центральна Комитедэй тоосоото элидхэлые, СЕПГ-гэй Центральна шалгалтын комиссиин тоосоое, ГДР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ талаар СЕПГ-гэй IX съездын Директивэнүүдэй проектые съезд зүбшэн хэлсэхэ байна. Делегадууд СЕПГ-гэй шэнэ программа, шэнэ устав баталан абаха, партиин хүтэлбэрилхы органуудые hунгаха юм.

Сугларгашадаар хани халуунаар угтагдан, СЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Хонеккер партиин IX съездэ СЕПГ-гэй Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл хэбэ.

СЕПГ-гэй VIII болон IX съезднүүдэй хоорондохи үе хадаа түгэс хүгжэhэн социалис общество байгуулгада нилээд ехэ дэбжэлтэ туйлаhан, социалис обществын, эрхэтэн бүхэнэй аша туhада манай экономическа ба социальна политикын гол шухала зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэhэн жэлнүүд байгаа. Эдэ жэлнүүдтэ манай хүдэлмэришэн, таряашанай hалбаран хүгжэжэ байhан социалис гүрэн уласхоорондын оршом соо бүрин хүсэдөөр мэдэрэгдээ. СССР ба социалис хани нэгэдэлтэ бусад оронуудтай манай аха дүү ёhоной эбдэршэгүй холбоо барисаан улам бүри бэхижээ гээд Э. Хонеккер хэлэбэ.

Мүнөө бидэ урагшаа холые хаймадан харанабди. Туйлаhан амжалтануудтаа түшэглэн, бидэ партиин IX съезд дээрэ шэнэ, бүри ехэ зорилгонуудые бэелүүлхээр шармайн зорнобди. Германиин Социалис нэгэдэмэл парти ГДР-тэ түгэс хүгжэhэн социалис общество байгуулгаяа үргэлжэлүүлжэ, удаа дараалан коммунизмда орохын тула үндэhэ hуури табиха зорилготой юм.

СЕПГ-гэй шэнэ программа баталан абаха байhандаа манай съезд гол анхаралаа хандуулна. Партиин шэнэ программа шухала хэрэгтэй болоо. Юундэб гэхэдэ, ГДР ниитын хүгжэлтынгөө шэнэ шатада ороо бшуу. Манай орондо, мүн уласхоорондын оршон байдалда болоhон асари ехэ хубилалтанууд энээн дотоо хараада абтаха зэргэтэй. Тус программа СЕПГ-гэй ажал ябуулгын гол зорилгонуудые тодорхойлхо байна. Коммунизм тээшэ дабшахадаа, тэрэ манай партиин тэмсэлдэ тодо шэглэл хараалха байна. Хэдэн табан жэл соо хэгдэхэ манай ажал ябуулгые тэрэ тодорхойлхо юм.

Партиин IX съездын зүбшэн хэлсээд, баталан абаха шэнэ зорилгонуудые шиидхэлгэдэ hайнаар бэлдээбди. Энэ этигэл найдабари марксистско-ленинскэ сургаал hургаалай гүнзэгы удхатай, зүб байлгада, манай партиин дайшалхы хүсэндэ, тэрэниие нягтаар тойрон жагсаhан арад зоной нэгэдэлдэ үндэhэлнэ. Социалис оронуудай гол хүсэн — Совет Социалис Республикануудай Союзтай ба социалис хани нэгэдэлтэ аха дүү бусад гүрэнүүдтэй эвм эвмээ ниилүүлэн дабшалгаhаа тэрэ үндэhэтэй. Советскэ Союзай Коммунис партиин XXV съезд шэнэ түлхисэ үгөө. Эдэнь коммунизмын хэрэгтэ, бүхы дэлхэй дээрэхи революционно хүдэлөөндэ гүнзэгы нүлөө үзүүлнэ. Бидэнэй урда табигдаhан зорилгонуудые шиидхэхын тула энэ съездын материалнуудые хэрэглэнэбди. Манай арадай коммунизм тээшэ дабшаhан замда эдэ шиидхэбэринүүд бидэнэртэ үнэн зүб, найдамтай компас болоно.

ГДР-эй ба СССР-эй хоорондохи аха дүү ёhоной харилсаа холбооной хүгжэжэ байhан тухай Э. Хонеккер тогтоходоо, иигэжэ хэлэбэ: Советскэ Союзтай ГДР-эй тогтоопон харилсаа холбооной улам бүри бата бэхи, ашаг үрэ ехэтэй, ниитын ажабайдалай бүхы асуудалнуудта хабаатай байhан ушар зүрхэ сэдьхэлыемнай омогорхол баяраар дүүргэнэ. Энэ харилсаан манай республикын хүн зоной ажабайдалда батаар нэбтэрэнхэй. Ерээдүйн ехэ зорилгонуудые хамтаараа шиидхэхэдээ, манай оронуудай материальна ба сэдьхэл бодолой нөөсэ баялигуудые нэгэдүүлхэ гээшэ гол хараа шэглэл мүн. Манай социалис нацинуудай улам дүтэ боложо байhыень бодото бандал элеэр харуулна.

Манай партида, манай орондо ёhотойл интернационалис дэмжэлгэ хододоо үзүүлжэ байhанайнь түлөө, харилсаа холбооной, хани барисаанай, этигэл найдалай олон янзын анхарал оролдолгын түлөө нүхэр Леонид Ильич Брежневтэ, КПСС-эй Центральна Комитедтэ, совет коммунистнуудта, бүхы совет арадта съездын трибуна дээрэhээ эгээл үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргэхые хүсэнэбди.

(Үргэлжэлэлынь 3-дахи нюурта).

ТАСС

ШЭНЭ ҺОНИН

МАЛАЙ ТЭЖЭЭЛ — мүнөөдэрэй гол асуудал

ТҮРҮҮ ЮУМЭНДЭ — ҮРГЭН ХАРГЫ

Хүдөө ажахыгаа саашадань улам хүсэтэйгөөр хүгжөөхэ гээшэ гүрэн түрын, бүгэдэ арадай эгээн шухала зорилго байһаар гэжэ КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүд дотор сэхэ заагданхай. Энээниие манай колхозой гэшүүд урма зоригтойгоор хүлеэн абаһан байна.

Республикын бүхы колхоз, совхозуудтал адли үнгэрһэн табан жэлэй туршада колхознай материально-техническэ талаар яһала бэхижэһэн, хүдөө ажахын продуктнуудые урдынхиһаа ехээр абадаг, гүрэндэ худалдадаг боложо, экономиконь нилээд хүгжөө гээшэ. Энэ үедэ ороохо таряа абаха табан жэлэй түсэб — 120 процент, силос даралга — 175 процент дүүргэгдэжэ, үбһэ болон корнеплодууд ехээр бэлэдхэгдэдэг болоһон жэшээтэй. Эдэ бүгэдын ашаар мяха, һү, нооһо абаха түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. Ниитын адууһа малай тоо нилээд олошороо. Колхознигуудаймнай һуудал байдал улам һайжараа.

Теэд колхозой гэшүүд туйлаһанаараа һанаагаа заахашье амарнагүй. Партиингаа XXV съездын шиидхэбэринүүдтэй танилсаха зуураа, хүдөө ажахын продуктнуудые абалгые ехэдхэхэ талаар 1976 ондо, бүхы арбадахи табан жэлдэ горитой түсэб хараалаһанхай. Илангаяа ниитынгээ адууһа малые элдэб тэжээлээр гүйсэд хангаха талаар тусхай хэмжээнүүд тодорхойлогдоһон байна.

Колхознай 5600 гаран гектар хахалагдадаг газартай, 3686 гектар сабшалантай, 4.800 гаран гектар бэлшээритэй юм. Теэд саг үргэлжэ тооной уһанай үертэ абтажа, ехэл хохидолдо ородог байнабди.

Тарилгымнай дүрбэнэй гурбан хуби шахууе ороохото ургамалнууд эзэлдэг. Эндэ ехэнхидээ шэниисэ тарингдана. миил 27 процентыень обёос болон тэжээлдэ хэрэглэгдэдэг бусад ороохото ургамалнууд эзэлнэ.

Ерэхэ үбэлжэлгэдэ 3100 гаран үхэртэй, тэрэ тоодо 1050 үнеэдтэй, 13 мянга гаран хонидтой, мүн хэдэн зуун адуу моритой, гахайн болон шубуунай фермэнүүдтэй ондо орохо гээшэбди. Эдэ бүхы малаа һайнаар үбэлжүүлхэ, түсэбөөр хараалагдаһан продукци абахын тула бүхыдөө 8730 тонно тэжээлэй единицын хэмжээнэй элдэб үбһэ тэжээл хэрэгтэй. Хэрбээ ажахы дотороо бии байгаа арга боломжонуудаа хүсэдөөр хэрэглэбэл, малаа тэжээлээр хүсэд хангажа шадахабди.

Эды шэнээн тэжээл бэлэдхэжэ абахын тула нёдондонойхиһоо 10 процентээр ехэ ороохо таряа, хоер дахин ехэ шэмэтэ тэжээл, 37 процент ехэ үбһэ болон һолоомо бэлэдхэхэ хэрэгтэй. Ондоогоор хэлэбэл, гектар бүриһөө 11 центнер ороохо таряа, 125 центнер кукурузын ногоо, 200 центнер куузику. 110 центнер хартаабха, 15 центнер олон жэлэй ногооной үбһэ, 12 центнер үбһэ хээрын сабшалан дээрэһээ абаха, гектарай 15 центнер зелёнко хуряаха болонобди. Иимэ арга боломжонууд бидэндэ бии.

Энэ хабартаа хүйтэншэг байжа, тарилга бага зэргэ унжагайрба. Урдань газараа апрелиин хорёодоор хахалжа захалдаг аад, байгша ондо энэ үедэ газарнай гэдээгүй байшоо. Тингэбэшье колхозоймнай механизаторнууд дулаан үдэрнүүдэй ерэхэлээр лэ габшагайгаар ажаллажа, бүхы хүдэлмэреэ түргэнөөр, һайн шанартайгаар хэжэ орооһэн.

Энэ жэлдэ минеральна үтэгжүүлгэнүүдээ миин газар дээгүүр сасахаяа болижо, хуушан сеялкэнүүдһээ дүрбэн тусхай агрегат эмхидхээд, тэдэнээрээ газарай хүрьһэндэ үтэгжүүлгэ оруулаабди. Энэ хүдэлмэреэ апрелиин 30 хүрэтэр хэжэ дүүргээ һэмди. Зүгөөр колхоздомнай тон бага минеральна үтэгжүүлгэ үгтэнэ. Хэрбээ бүхыдөө 800 тонно иимэ үтэгжүүлгэ хэрэгтэй байбал мүнөө жэлдэ оройдоо 100 тонно хүртөө.

Һүүлэй жэлнүүдтэ колхоз доо һайн сортын, эрхим шанартай үрэһэ хүрэнгэтэй болохо талаар ехэтэ оролдоһон байнабди. «Саратовская-36» сортын шэниисэ манай эндэ ехэ тааража. бусад сортынхиһоо гектарай 2—3 центнерээр ехэ ургаса үгэнэ гэжэ шэнжэлэгдээ. Энэ сортын шэниисэ ган гасуурта тэсэмгэй, бэлээр унадаг, һайрадаггүй байшоо. Энэ жэлдэ саг соогоо нара һалхинда шанаржуулагдаһан, хордогдоһон эрхим шанартай үрэһөөр тарилга хэгдээ гээшэ. Эртынгээ тарилга арбаад үдэр соо дүүргээбди. К-700 тухэлэй тракторта холбогдоһон агрегадаар халаан бүриндэ 120—130 гектар хүрэтэр тарингдажа байгаа. Тарилгын шанар һайн гэжэ сэгнэгдээ. Ороопото ургамалнуудай хахад хубинь хэрээһэлүүлэн таригдаа.

Ингээд һаяар 150 гектарта наран сэсэг, 700 гектарта кукуруза тарингдажа, хойноһоонь хоёр-гурба дахин борнойлогдохо юм.

Урда жэлнүүдтэл адли борнойнуудай шүдэнүүдэй дундуур углуу руунь түмэр проволоко татажа үгөөд, хүрьһэнэй дээдэ талада бии боложо байһан буртаг ногооной хилгааһан үндэһэ, эшэнүүдые хүсэдөөр үгы хэхэ арга үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Самолёдоор хоро сасажа, бүхы ороохото урмамалнуудайнгаа тарилгые буртаг ногооноо сэбэрлэхэ байнабди. Эдэ бүхы хэмжээнүүдэй хажуугаар таряагаа һайнзар хуряажа абабал, баян ургаса туйлагдаха гэжэ һанагдана.

Гадна хүрьһые һалхинһаа хамгаалха хэмжээнүүдые бэелүүлхэ талаар манай колхоз туршалга хэхэ гол ажахы болгогдонхой. Буряадай филиалай хүрьһэ хамгаалха лабораториин эрдэмтэ нүхэр Н. Б. Намжиловай хүтэлбэри доро нёдондо жэлһээ тусхай хэмжээнүүд хараалагдажа, бодото дээрээ бэелүүлэгдэжэ захаланхай. Нёдондо энэ лабораториин хүдэлмэрилэгшэд 10 мянган түхэригэй ажал хэһэн байна.

Энэ жэлдэ 485 гектар газар хүрьһыень урбуулангүи хахалагдаба, 3.460 гектарта хүрьһэ хамгаалха тусхай сеялкээр үрэһэн таригдаба. 518 гектарта элдэб ургамалнууд һужаагтуулан таригдаа, 30 гектарта таряалан хамгаалха модод һуулгагдана.

Тиигэжэ манай ажахы эрдэмтэдтэй нягта холбоотойгоор хүдэлжэ, үйлэдбэридөө шэнэ, түрүү аргануудые үргэнөөр нэбтэрүүлжэ байнхай. Саашадаа энэ холбоогоо улам бэхижүүлхэ хүсэлтэйбди.

Тэрэшэлэн колхозоймнай сабшалан дээрэ хүдэлмэри хэгдэжэ үргэлжэлһөөр. Үнгэрһэн табан жэлэй туршада 2015 гектарта культур-техническэ хүдэлмэри хэгдээ, 171 гектарта олон жэлэй ногоон таригдаа. Энэ жэлдэшье хараалагдаһан хүдэлмэри урагшатайгаар ябуулагдана. Гансахан габшагай хоёр һарын туршада сабшалан дээрэ 6 мянган тонно наг шэбхэ зөөгдөө. Һургуулиин һурагшадай хүсөөр сабшалан сэбэрлэгдээ, 500 гектар бургааһан отологдожо, бүлүүр станцяар хэдэн зуун гектар газар ундалуулагдаа. Тиигэжэ сабшалан дээрэһээ түсэбөөр хараалагдаһан ургаса абтаха гэжэ хүлеэгдэнэ.

Сабшаламнай жэл бүри үертэ абтадаг хадаа шиигехэтэй, намаг болошодог. Энэ ушарта ногооень морин косилкануудаар сабшаха баатай бологдоо. Теэд һүүлэй жэлнүүдтэ морин косилканууд тон үсөөн абтана. Саашадаа энээндэ анхархаар. Морин косилкануудые, мүн хүнгэн тракторнуудые олоор гаргаха хэрэгтэй болоно.

Республикымнай олохон ажахынуудта ногооной гурил гаргадаг АВМ-04 гэхэ мэтэ агрегадууд хүдэлгэгдэнэ. Теэд энэмнай тон хомор, энэ талаар колхозой захил дүүргэгдэнэгүй. Саашадаа ороноймнай промышленность хүдөө ажахын иимэ эрилтэнүүдтэ анхарха ушартай.

Партиингаа XXV съездын шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон манай колхозой гэшүүд арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлхэ, ниитынгээ адууһа мал тэжээлээр хангаха талаар бүхы хэмжээнүүдые абаха гээшэ.

С. ГАТАПОВ,
Баргажанай аймагай Уланай колхозой түрүүлэгшэ.

УЛААН-ҮДЫН Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводой уран һайханай бүлгэмэй хүтэлбэрилэгшэ Василий Иванович Хижняков предприятиингаа цехүүд соогуур ябажа, үйлэдбэриин амжалта туйлалтануудаар һонирхохоһоо гадна, уран бэлигтэй хүнүүдые элирүүлхын тула хүн бүхэнтэй хөөрэлдэдэг байна.

ЛВРЗ-гэй локомотив хабсаралгын цехэй хүдэлмэришэд һара бүриингөө түсэбые дүүргэхын түлөө шармайн ажалладаг юм. Энэ цехэй нормировщик Михаил Леонтьевич Дулов, электрослесарь Иван Георгиевич Манин слесарь-хабсаргагшадай бригадир Владимир Андреевич Агафонов гэгшэд һайнаар ажаллахаһаа гадна, уран һайханай бүлгэмдэ эдэбхитэйгээр хабаададаг. Эдэнэр бултадаа партиин гэшүүд. «СССР-эй профсоюзуудай соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэриин отличник» гэһэн тэмдэгүүдээр шагнагдаһанхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн гарһаа): В. И. Хижняков локомотив-хабсаралгын цех соо М. Дулов, И. Манин, В. Агафонов гэгшэдтэй хөөрэлдэжэ байна.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

КПСС-эй РАЙКОМУУДҺАА МЭДЭЭСЭНЭ

ЗОРИГ ТҮГЭСӨӨР АЖАЛЛАНА

Партиин XXV съездын дүнгүүдые зүбшэн хэлсэһэн, саашадаа бэелүүлхэ үг зорилгонуудые тодорхойлһон суглаанууд манай аймагай партийна эхин организацинуудта боложо дүүрэбэ. Партийна эдэ нэмэл суглаанууд дээрэ коммунистнууд болон партийнабэшэ эдэбхитэд КПСС-эй съездын абаһан шиидхэбэринүүдые үнэн зүрхэнһөө һайшаан дэмжэжэ байһанаа, тэдэниие хүсэндэнь хүргэхын тула бүхы хүсэ шадалаа, оюун бэлигээ зорюулха эрмэлзэлтэй байһанаа элирхэйлээ.

Хурамхаанай совхоздо болоһон партийна суглаанда хабаадаһан КПСС-эй гэшүүн, хонишон Б. Д. Бадмаев үгэ хэлэхэдээ, мал ажалай еаашанхи хүгжэлгын асуудалнууд тушаа тогтоһон байна. Үхэрэй болон хониной томо комплекснуудые бариха асуудал энэ жэлһээ заатагүй шиидхэжэ эхилхэ ёһотойбди. Имагтал иимэ гуримаар малай ашаг шэмые дээшэлүүлжэ шадаха байнабди гэжэ тэрэ тэмдэглээ. Газар таряалан зүбөөр эрхилжэ, саашадань хүгжөөхэ, ниитын адууһа малда бардам хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхэ асуудалнуудта совхозой үхэршэн, КПСС-эй гэшүүн С. Б. Хубушенов, ажахын ахамад зоотехник Б. Е. Доржиев гэгшэд һанамжаяа хэлэһэн байна.

Хурамхаанай леспромхоздо болоһон партийна суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн С. С. Солкин иигэжэ тэмдэглээ: «Леспромхоздомнай үйлэдбэриин гол фонднууд үнгэрэгшэ табан жэлдэ 2,5 дахин ургаһан байна. Хүшэр хүндэ ажалтай участогуудта оньһото техникэ үргэнөөр хэрэглэһэнэй ашаар яһала һайн амжалта туйлагдаа. Леспромхозой коллектив арбадахи табан жэлэй туршада ажалай бүтээсые 25—27 процентээр дээшэлүүлхэ зорилго табина. Энээнэй түлөө модо бэлэдхэлгын ажалые улам ехээр оньһожоруулха, модошодой бригадануудые саашадань бүри томодхохо, зэмсэг түгэс болгохо, ажахын тоосооной гуримаар хүдэлхэ хэрэгые улам гүнзэгыгөөр эрхилхэ зорилготойгоор манай леспромхозой директор, партбюро эмхидхэлэй-техническэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулха уялгатай».

Һургуулинуудай парторганизацинуудта суглаанууд мүн лэ эмхитэйгээр, һонирхолтойгоор үнгэргэгдөө. Гааргын дунда һургуулиин багша М. Ч. Гармаева һургуулидаа машиноведениин мастерской барижа, тэрэниие шухала хамаг хэрэгсэлнүүдээр хангаха асуудал шиидхэхэ саг тулажа ерээ гэжэ хэлэбэ. Тус һургуулиин дэргэдэ спортивна болон хүгжэмэй һургуулинуудай филиал һаяар нээхэ хэрэгтэй.

Партийна суглаануудта хабаадагшад КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бүри мүһэн һайшааха зуураа, эхин парторганизацинуудай хүтэлбэрилхы шадабариие эрид дээшэлүүлхэ, партиин хараалһан зорилгонуудые бэелүүлхэ ехэ тэмсэлдэ олониитые бодотоор элсүүлэгшэ байха ёһотой гэжэ онсо тэмдэглэгдээ. Партийна съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ зорилго хараалһан тодорхой тогтоол суглаан бүхэндэ баталан абтаһан байна. Мүнөө тэдэ тогтоолнуудые бодото дээрэнь хүсэндэнь хүргэхын түлөө аймагай коммунистнууд, бүхы ажалшад бэлиг шадабаряа, хүсэл эрмэлзэлээ зорюулна.

Б. ДАРМАЕВ.
КПСС-эй Хурамхаанай райкомой эмхидхэлэй таһагые даагша.

ЗҮБ ТОБШОЛОЛ ХЭХЭ БЭЗЭ

«Дружба» совхозой Онохойн совхозһоо таһаржа, тусгаар ажахы болоһонһоо хойшо тиимэ ехэ саг үнгэрөөгүй. Тиигэбэшье анханда отделениин түб байһан Первомаевка тосхондо түбхинэһэн энэ ажахы нилээд бэхижэжэ байна. Ороохо, минеральна үтэгжүүлгэ хадагалха томо складууд, мастерской, 100 толгойн багтаамжатай тугалай байра, гостиница, столово, конторо, хоёр квартиратай 11 гэр гэхэшэлэн горитой барилга хэгдээ. Үнгэрһэн 1975 ониие яһала һайн амжалтатайгаар түгэсхөө. Ороохо гүрэндэ тушааха түсэб 140.8 процент, хартаабха — 108 процент һү — 103 процент, мяха — 121,8 процент, ноохо — 103 процент дүүргэгдэһэн байна.

Гэхэ зуура совхозой үйлэдбэриин байдалда дутуу дунданууд, шиидхэбэреэ хүсэд олоодүй асуудалнууд үшөөл олон оншо байһаар. Эдэ дутагдалнууд «КПСС-ай XXV съездын дүнгүүд ба совхозой коммунистнуудай бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» асуудал зүбшэн хэлсэһэн партийна нэмэл суглаан дээрэ бүри тодорбо.

Илангаяа газар таряалан һулаар эрхилэгдэнэ. Газараа муугаар лэ элдүүрилдэгһээ боложо, ороохото, тэжээлэй ургамалнуудай, хартаабха болон овощой ургаса тон багаар абтана бшуу. Иигэжэ ниитын адууһа мал үбэлжэлгын хаһада тэжээлээр оройдоол 40—50 процент хангагдана гээшэ.

Иимэ байдал мал үсхэбэрилхэ, тэрэнэй ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ түбэг татана. Үнеэн бүриһөө 1.500 килограмм һү һаадаг, хонин бүриһөө 2,5 килограмм ноохо хайшалжа абадаг ушар энэ дээрэ хэлээшые бодотоор баримтална гээшэ. Тэжээлэйн дутамагһаа болоно, мал үбшэлнэ, гарзална.

Хүдөө ажахын үйлэдбэридэ гаргашалһан мүнгэн зөөрэнинь хэмжээн жэлһээ жэлдэ ургана. Гэхэ зуура ашаг үрынь бага байһанһаа уламжалан, абтаһан продукциин өөрынь үнэ сэн хэмгүи ехэ болоно, ажалай бүтээсэ огто урганагүй.

Иимэ хангалтагүй байдал юун дээрэһээ ушарнаб? Энэ асуудалда элидхэлшэ, элидхэл тушаа үгэ хэлэгшэд харюу үгөө. Партийна организаци хадаа совхозой захиргаанай ажал ябуулгые мууса хинана, хүтэлбэрилхы кадрнуудые, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые, коммунистнуудые дааһан хэрэгтээ харюусалгатайгаар хандадаг байхаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ анхарал муугаар табина.

«Дружба» совхоз уһалагдадаг таряалан болон сабшалангаар ехэ баян юм. Теэд энэ ехэ арга боломжо хэрэглэгдэнэгүй. Ехэ газар хайша хэрэгээр уһалагдана. зариманиинь оройдоо ундалуулагдангүй үлэшэнэ. Сабшалан дээрэ гаргагдаһан наг шэбхэ тараагдангүй, тэрэ зандаа хэбтэдэгшье ушар яһала бии. Мүнөө болотороо совхоздо лугомелиоративна саг үргэлжын отряд байгуулагдаагүй байһаар. Ээзгүй сабшаланһаа юун абтахаб даа.

Дааһан хэрэгтээ хайша хэрэгээр хандадаг, хүүшанайнгаа гуримаар хүдэлдэг, партийна болон ажалай журам эбдэдэг зарим коммунистнууд суглаан дээрэ нилээд шүүмжэлэгдээ. Гадна партбюро совхозойнгоо хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ниитэ политическэ хүдэлмэри тон һулаар, ямаршье аша туһагүйгөөр эмхидхэнэ гэһэн ажаглалта хэгдээ.

Совхозой партбюро хадаа энэ суглаанһаа гүнзэгы тобшолол хэжэ, хүдэлмэреэ һайнаар ябуулха бэзэ гэжэ найдагдана.

В. БУДАЖАПОВ.
Загарайн аймагай.

ХҮН БҮХЭН... СЭДЬХЭЛ... ХҮРЭГШ...

ЖЭЛЭЙ ЭХИНҺЭЭ ГАБШАГАЙГААР

Ашаг үрын, хүдэлмэриин шанарай табан жэлдэ һайнаар ажаллажа, түсэб даабаряа үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэ манай «Забайкаллес» нэгэдэлэй предприятинуудай коллективүүд ехэ анхарал табина. Бага гаргашатайгаар, ехээр модо бэлэдхэхын тула хүдэлмэришэд хаба шадалаа гамнангүйгөөр хүдэлжэ байна.

Клюевскэ леспромхозой коллектив ехэ гээгдэлдэ ороһон байгаа. Энэ гээгдэлһээ хайшан гэжэ гараха аргатай гээшэб? Энээн тушаа леспромхозой хүтэлбэрилэгшэд, хүдэлмэришэд яһала бодомжоложо, эмхидхэлэй ехэхэн ажал ябуулга хэһэн байха юм. Ажалаа зүбөөр эмхидхэхэ, шэнэ оньһон техникэ абаха хэрэгтэнь «Забайкаллес» нэгэдэлэй хүтэлбэрилэгшэд ехэ туһа хүргөө бэлэй. Автомашинанууд болон тракторнуудые заһабарилха мастерской эндэ баригдаа. Машинануудаа һайнаар заһабарилагдаһан дээрэһээ ойдо отологдоһон модон гурбан халаан соо шэрэгдэдэг болобо. Модо оголхо участогуудые хубаажа үгэхэ ажал гуримшуулагданхай.

Мүнөө тус леспромхозой коллектив социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсан, эршэтэй шангаар хүдэлжэ байна. Модо бэлэдхэхэ һара бүриин даабари үлүүлэн дүүргэгдэдэг болобо. Клюевскэ леспромхозой хүдэлмэришэд 1976 оной, мүн арбадахи табан жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн мүрысөөндэ хамсыгаа шуун оролсонхой.

Энэ жэлэй дүрбэ һарын дүн гаргаад үзэхэдэ эдэнэр хараалагдаһан түсэбһөө гадуур 1300 кубометр модо бэлэдхэжэ, доодо складта асарһан, продукци худалдаха даабаряа 126 мянган түхэригөөр үлүүлпэн байба. Клюевскэ леспромхозой хүдэлмэришэд саашадаа бүри шангаар хүдэлжэ, түрүүшүүлэй зэргэдэ гараха бэзэ гээд найдахаар.

Мүнөө манай нэгэдэлэй бүхы коллективүүд партиин XXV съездын шиидхэбэринүүдые шудалжа, арбадахи табан жэлдэ юу хэхэ, ямар зорилго бэелүүлхэ байһанаа тодорхойлно. Предприятинууд урданайхиһаа бүтээсэ ехэтэй оньһон техникэтэй боложо эхилээ. ТТ-4 тухэлэй тракторнууд, КРАЗ-235, «Камацу» тухэлэй машинанууд, модо отолхо «Урал» хюрөө. Энэ бүхы оньһон техникые шадамар бэрхээр хэрэглэжэ шадабал ойдо хүдэлдэг хүдэлмэришэд гайхамшаг ехэ ажал хэхэ шадалтай, хэнэшье.

Жэшээлхэдэ, Баргажанай леспромхозой коллектив олон жэлэй туршада даабаряа амжалтатайгаар дүүргэжэ. бүхэсоюзна мүрысөөндэ оло дахин илажа гараһан байна. Энэ жэлэй түрүүшын кварталай дүнгөөр СССР-эй ой модоной, модо болбосоруулдаг промышленностиин министерствын, профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан туг абаһан юм. Эдэнэр түрүүшын дүрбэн һарын даабариһаа гадуур 18 мянган кубометр модо бэлэдхэбэ. Энэ ехэтойл баатаршалга гээд һанагдана. Хабарай түрүүшын һарануудта саһан хайлажа, тужын харгы ехэ муу дадаг. Ойдо отологдоһон модо саг болзор соонь шэрэжэ гаргаха гэхэдэ олон бэрхэшээлнүүд дайралдадаг. Гэбэшье ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ шадаһан, арга боломжоёо хүсэдөөр хэрэглэһэн дээрэһээл Баргажанай леспромхозой коллектив байгаалиин хэды һаад хэбэшье даабаряа дүүргэжэ, үлүүлэн дүүргэжэ шадаһан байна бшуу.

ТАБАН ЖЭЛ — АШАГ ҮРЭ, ШАНАР, ДЭЛИСЭ

Баргажанай леспромхозой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ мэргэжэлтэд об тэй этэйгээр урагшаа эрмэлзэһэн һанал бодолтойгоор хүдэлнэ ха юм. Энээн дээрэһээл модо бэлэдхэхэ үдэр бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэжэ, холо ойгуур суурхана.

Урдань Хүрбын леспромхоз тухай ехэ зугаа гарадаг бэлэй. Ушарынь хадаа, эдэнэр жэлһээ жэлдэ даабаряа арай шамай дүүргэхэ гү, али дүүргэншьегүй үлэхэ сагууд дайралдадаг бэлэй. Һүүлэй жэлнүүдтэ хүдэлмэришэдэй дунда ойлгуулламжын, хүмүүжүүлгын ажал ябуулга хэгдээ. Хуушарһан трактор, машинануудынь сүм һэлгэгдээ. Хүдэлмэришэдэй мэргэжэл шадабари дээшэлүүлэгдэһэн, хоёрдохи мэргэжэл олгогдоһон байха юм. Модо бэлэдхэхэ томодхогдоһон бригаданууд эндэ эмхидхэгдээ.

Мүнөө тус леспромхозой хүдэлмэришэд ажалдаа тад ондоогоор хандадаг болобо. Олонхи хүдэлмэришэд үдэрэйнгөө нормые үлүүлэн дүүргэнэ. Эдэнэр энэ жэлэй түрүүшын дүрбэн һарын даабариһаа гадуур 7 мянган кубометр модо бэлэдхэжэ, доодо складта асараа. Продукци худалдаха даабаряа 107 мянган түхэригөөр үлүүлэн дүүргэһэн байха юм.

Хоринии леспромхозой хүдэлмэришэд арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй эхинһээ ехэ габшагайгаар хүдэлнэ. Энэ коллектив ехэ гээгдэлдэ ороһон аад, мүнөө һара бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэдэг болобо. Дүрбэ һарын даабариһаа гадуур аяар 17 мянган кубометр модо бэлэдхэжэ, гайхамшаг амжалта туйлаба. Эдэнэр оролдоод хүдэлөөһаа, бүришье һайн үрэ дүн туйлаха арга боломжотой байһанаа харуулба бшуу.

Худанай, Итанцын леспромхозуудай коллективүүд жэлэй эхинһээ габшагайгаар хүдэлнэ. Худанай леспромхозой хүдэлмэришэд байраһаа аяар 50—60 километр холо ошожо модо бэлэдхэдэг бэлэй. Ажалдаа ошохо, тэндэһээ бусаха замда 3—4 часай саг миин һаладаг һэн. Мүнөө леспромхозой хүдэлмэришэд ойдо байрлаад хүдэлнэ. Вагон гэрнүүдынь һайнаар дулаасуулагдадаг, сэбэрлэгдэдэг. Эндэ столово нээгдэнхэй. Хүдэлмэришэд ойдо зохидоор байрланхай. Неделидээ хоёр үдэрынь гэртээ ерэжэ амардаг. Шэнэ вахтова арга хэрэглэһэнэй ашаар Худанай леспромхозой хүдэлмэришэд ажалай сагые зүбөөр хэрэглэнэ. Модо бэлэдхэхэ даабаряа үлүүлэн дүүргэнэ. Энэ жэлэй түрүүшын кварталай даабариһаа гадуур 8600 кубометр модо бэлэдхэжэ, муу бэшэ үрэ дүн туйлаба.

Манай «Забайкаллес» нэгэдэлэй 22 предприятинуудай 19-ниинь дүрбэн һарынгаа даабари дүүргэбэ. Хараалагдаһан түсэбһөө гадуур 34 мянган кубометр модон бэлэдхэгдээ. 35 мянган кубометр технологическа зомгоол, 8500 кубометр хюрөөдэмэл хэрэгсэлнүүд гаргагдаһан байха юм. Гүрэндэ продукци худалдаха даабаряа 1 миллион 848 мянган түхэригөөр үлүүлээ. Манай нэгэдэлэй коллектив жэлэй эхинһээ иимэ эршэ хүсэтэйгөөр хүдэлжэ, һара бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэнэ.

М. КАЛЕКИН.
«Забайкаллес» нэгэдэлэй салин хүлһэнэй таһагай начальник.

ЛЕНИНГРАД. Козицкиин нэрэмжэтэ нэгэдэлэй конвейерһээ минута бүхэндэ «Радуга-704» тухэлэй үнгэтэ телевизор гарадаг.

Түсэбтэ арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ «Радуга-704» тухэлэй 215 мянган гэхэ гү, али нёдондоно хиһоо 30 мянгаар олон приемник бүтээн гаргагдахаар хараалагдана. Жэл соо бүтээн гаргагдаха продукциин хэмжээн хүдэлмэришэдэй тоо олошоруулангүй, үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлһэнэй, хүдэлмэришэн бүхэнэй ажалайнгаа бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар туйлагдаха байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Радуга 704» гэжэ телевизонно приёмнигуудые бүтээн гаргадаг конвейернүүдэй нэгэн.

ТАСС-ай фотохронико.

ҺҮ ҺААЛИНЬ ДЭЭШЭЛНЭ

Үбһэ тэжээлэй хомордожо, ногооной үшөө ургаагүи байбашье, Худанай совхозой һаалишад һү һаалияа доошолуулхагүйе оролдон, бии байгаа арга болмжонуудаа элирүүлжэ, хүсэд хэрэглэһэнэй ашаар байгша онойнгоо түрүүшын кварталай түсэб болзорһоо урид дүүргээ бэлэй.

Хараалһан зорилгоёо бэелүүлхэ хэрэгтэ илангаяа Иннокентьевкын фермын коллектив ехэхэн хубитаяа оруулалсаһан байна.

Дурсагдагша гүүртын үнинэй һаалишадай нэгэн Нина Тимофеевна Кривошеева даажа абаһан 20 үнеэгээ һайнаар харууһалжа, һааһанайнгаа ашаар жэлэй эхинһээ хойшо үнеэн бүриһөө 800 гаран килограмм һү абажа, аймаг дотороо эрхимлээ. Тиихэдэ Нина Тимофеевнаһаа дүй дуршалөөр дутуугүй Валентина Гекунова мүн лэ һү ехээр һаажа амжаба. Мүн тус фермэдэ ажалладаг түрүү һаалишад М. Гладких, Л. Шкедова, Б. Воробьева гэгшэд даабаряа һара бүри 120 процент дүүргэнэ.

Мүнөө совхозой энэ гүүртын коллектив зунай бэлшээриин үедэ һү бүри ехээр һааһын түлөө бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ хам оролсоод, улам эршэтэйгээр ажаллажа байнхай.

В. БАЗАРОВ
Хэжэнгын аймаг.

...ОЦИАЛИЗМЫН, ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ЗАМААР

...эхэл. Эхининь ...дахи нюурта).

...ной сентябриин 7-до ... баталагдаһан ГДР- ... СССР-эй хоорондо- ... барисаан. харилсаа ... нэгэ нэгэндэз ту-... тухай договорой ...нан оронуудай хоо-... харилсаан шэнэ, бү-... дээдэ шатада га-...Р-эй партийно-гүрэ-...рацинн Эхэ орондоо ...ь. ГДР-эй ажал-... баяртайгаар үг-... «һайнта даа. һайн ... баталаат». Үнэхөө-... энэнь һайн договор, ...эхэ удха шанартай ... болоно.

... коммунис хүдэ-...алгардаһан. эгээл ...он партиин — ... XXV съездын до-...ууд соо согсологдо-... дүршэл орон бүхэн-...италлизмһаа социа-...шэлжэн орохо яба-...нзэгы үндэһэтэй ехэ ...артай байна. Совет-...озай коммунизмын ... саашадаа дабшаха ...нэ дүй дүршэлэн ...ар, үнэтэй сэнтэй ... улам эли тодоор ... бшуу. КПСС ба ... Союзтай үргэн ехэ ... саашадань хүг-

жөөхэ гээшэ манай партиин уласхоорондын ажал ябуулгын, манай гүрэнэй гадаадын политикын түбхын түрүүшын зорилго, хараа шэглэл болоно.

Социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай холбоо барисаае бэхижүүлхэ тухай хэлэхэдээ, СЭВ болон Варшавска договорые хүгжөөхын тула СЕПГ, ГДР саашадаашье эршэмтэйгээр ажаллаха юм гэжэ элидхэлшэ тэмдэглээ.

Удаань Э. Хонеккер ГДР-эй гадаадын политикын удаадахи гол зорилгонуудые элирхэйлбэ:

— СССР ба социалис хани нэгэдэлтэ бусад гүрэнүүдтэй аха дүү ёһоной холбоогоо саг үргэлжэ бэхижүүлхэ;

— империализмда эсэргүүсэхэдээ, национальна ба социальна сүлөөрэлгын түлөө тэмсэдэг бүхы арадуудтай һаналаа нэгэдүүлхэ;

— Европодо, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал ба аюулгүй байдал хангахын түлөө шууд сэхээр тэмсэхэ.

СЕПГ-эй VIII, IX съездүүдэй хоорондо республикын ажабайдалай бүхы һалбаринуудта туйлагдаһан амжалтануудай дүнгүүдые гаргаан, үнгэрһэн табан жэлэй туршада ГДР-эй экономическа ба социальна хүгжэлтэдэ гүн ехэ хубилалтанууд болоо гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ. СЕПГ-эй VIII съездын Директивэнүүдээр табигдаһан экономическа хүгжэлтын зорилгонууд дүүргэгдэхэһээ гадна, зарим зарим шухала һалбаринуудта эдэнь холо үлүүлэн дүүргэгдэһэн байна.

Үнгэрһэн табан жэлэй туршада социализмын булюу шэнжэ шанарнууд илангаяа эли тодоор тобойжо харагдаа гэжэ бидэнэр лаб баталан хэлэхэ эрхэтэйбди. Энэ үе соо капиталис нэгэшье томо гүрэн ГДР шэнги экономикодоо иимэ хурдан түргэн эршэтэ хүгжэлтэ туйлажа шадаагүй. Ингэжэ дэлхэйн индустриальна хүгжэнги арбаад гүрэнүүдэй дунда республикамнай бата бэхи һуури эзэлбэ.

Арадай ажахын бүхы һалбаринуудта туйлагдаһан ехэ амжалтанууд хадаа арад зоной материальна, культурна ажабайдалые нилээд ехээр дээшэлүүлхэ тон шухала арга нүхэсэл олгоһон байна. Үнгэрһэн табан жэлэй туршада ГДР-тэ 609 мянган байра ашаглалгада оруулагдаа.

Арад зоной олзо доход жэл бүри 4 процентээр ургаха гэжэ хараалагдаһан байгаа һаа, харин энэ үе соо 4,8 процентээр ургаа.

Республикын арадай ажахые шэнэ табан жэлдэ хүгжөөхэ зорилгонууд тухайда Э. Хонеккер саашань тогтон хэлэһэн байна. Удаадахи табан жэлэй туршада хамта дээрэз 830 миллиард маркаһаа үлүү национальна доход абаха хараатайбди гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ. 1971—1975 онуудай туршада абтаһан национальна доходһоо энэнь 200 миллиардһаа үлүү маркаар ехэ болоно. Энэ табан жэлэй туршада промышленностьда ажалай бүтээсэ 30 процентээр дээшэлхэ юм.

Бүхы һалбаринуудта партиин ударидахы үүргэ улам бэхижүүлхэ гээшэ заилашагүй ёһо гурим болонхой гээд СЕПГ-эй шэнэ программын проект дотор тодорхойлон харуулагдана гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ. Социалис общество байгуулгаар, коммунизмда удаа дараалан орохо талаар эрхилэгдэдэг саашанхи хүдэлмэриин шухала эрхэ нүхэсэл мүн гэжэ энэ ушарые бидэнэр харанабди.

Германиин Социалис Нэгэдэмэл парти мүнөө үедэ 2.043.697 партиин гэшүүд ба кандидадуудтай, 74.306 партийна эхин организацинуудтай болоод байна.

Партиин VIII съездын һүүлээр 334 162 хүн партиин гэшүүндэ кандидадаар абтаа, тэдэнэй 69 процентнь хүдэлмэришэд, 3,3 процентнь кооперативта ороһон таряашад, 4,7 процентнь инженернүүд, участогуудай хүтэлбэрилэгшэд, техингүүд гэхэ мэтэнүүд болоно. Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, партиин кандидадта орогшодой 77 процентнь материальна үйлэдбэридэ хүдэлдэг зон болоно.

Парти доторой асуудалнуудта тогтон хэлэхэ зуураа, Э. Хонеккер тоосоото үе соо түүхын ехэ удха шанартаи ои — Германиин Коммунис парти ба Германиин социал-демократическа парти нэгэдэжэ, Германиин Социалис нэгэдэмэл парти болоһонһоо хойшо 30 жэлэй ой тэмдэглэгдэһэн байна гэжэ Э. Хонеккер хэлэбэ. Үнгэрһэн энэ үе соо манай СЕПГ энэ шалгалтаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дабажа гараа гэжэ мүнөөдэр тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Марксизм-ленинизмын ёһо гуримда үнэн сэхэ ябаһан манай парти хүдэлмэришэн ангиин ба ажалшан арадай түрүү, эмхидхэхы манлай болоо гэжэ өөрыгөө харуулһан байна.

Капиталис обществоһоо коммунис гүрэндэ орохо үе саг хадаа пролетарнадай диктатураһаа бэшэ ондоо юумэн байжа болохогүй гэһэи ёһо гурим Карл Маркс тодорхойлоо бэлэй гээд Э. Хонеккер үргэлжэлүүлбэ. Пролетариадай диктатурагүйгөөр социалис общество байгуулха гээшэ түүхэдэ үшөө үзэгдөөгүй юм. Хүдэлмэришэн , ангиин дэлхэйн революционно хүдэлөөнэй дүй дүршэл, тэрэшэлэн манай өөһэдымнайшье дүй дүршэл марксистско-ленинскэ эдэ гурим ёһонуудан тон зүб байһые тодорхойлжо байна. Эгээл иимэһээ манай партийна шэнэ программа соо иигэжэ хэлэгдэнэ: «Пролетарнадай диктатурын янза болохо хүдэлмэришэн таряашанай социалис гүрэнине бүхы талаһаань улам бэхижүүлхэ хэрэгтэ Германиин Социалис нэгэдэмэл партиин политика шэглүүлэгдэнхэй. Энэ гүрэн хадаа ГДР-эй бүхы арад зоной аша туһада бүхы хэрэгээ зорюулдаг юм. Иимэ гүрэн болбол түгэс хүгжэһэн социалис общество байгуулгада, саашадаа коммунизмын замаар урагшаа дабшаха хэрэгтэ хүдэлмэришэн анги түрүүтэй бүхы ажалшадай гол шухала зэбсэг мүн болоно».

Социалис байгуулалта хүгжөөхэ ба социалис гүрэнүүдэй нэгэдэлые бэхижүүлхын тулада эрхилдэг политическэ, суртал бодолойнгоо хүдэлмэридэ СЕПГ марксизм-ленинизмын, пролетарска интернационализмын хэлбэришэгүй ёһо гуримуудта, өөһэдынгөө зохёон байгуулхы революционно ажал ябуулгын дүй дүршэлдэ түшэглэдэг байна.

Манай парти хадаа дэлхэйн агууехэ коммунис хүдэлөөнэй нэгэ отряд мүн болоно гээд Э. Хонеккер хэлэбэ. Өөһэдынгөө ажал ябуулгада интернационализмын үндэр харюусалгые хүтэлбэри болгон даганабди. Дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй нэгэдэлые бэхижүүлхын тулада, 1969 ондо болоһон дэлхэйн зүблөөн дээрэ хамтаараа зүбшэн абаһан шиидхэбэринүүд болон үзэл бодолые удаа дараалан бэелүүлхын тулада бидэнэр КПСС болон марксистско-ленинскэ бусад партинуудтай эзм эзмээ нэгэдүүлэн тэмсэнэбди.

Пекинэй дээрэлхүү шовинис, Советскэ Союзда эрид харша хараа шугамынь эб найрамдалай ба социализмын хэрэгтэ ехэ хохидол ушаруулна гэжэ саашань элидхэлшэ тэмдэглэбэ. Эгээл иимэһээ империализмда эсэргүү тэмсэлэй амжалта, дэлхэй дээрэ эбэй ёһоор зэргэ оршохо, социальна дэбжэлтын түлөө тэмсэлэй амжалта хадаа маоизмай теори болон бодото ажал ябуулгатайнь сусаршагүй тэмсэл хэхэ эрилтэ табижа байна.

Дэлхэйн оршондо политическэ байдалай нилээд ехэ хубилалтын болоһон дээрэһээ, коммунистнуудай урда табигдаһан ехэ зорилгонуудай гараһантаи дашарамдуулан, коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай дэлхэйн шэнэ зүблөөндэ бэлэдхэл эхилхэ шухала саг ерээ гэжэ аха дүү олон партинуудай һанал бодолые СЕПГ зүбшөөжэ байна гээд Э. Хонеккер түгэсхэлдөө хэлэбэ. СЕПГ ба ГДР-тэ, КПСС-тэ дэлхэйн коммунис болон хүдэлмэришэнэй дэлхэйн хүдэлөөнэй нэгэдэлэй ба нягта жагсаалай, марксизм-ленинизмын ба пролетарска интернационализмын алдар солодо үреэлэн үгэнүүдые хэлэбэ.

Нүхэр Э. Хонеккерэй элидхэл ехэ анхаралтайгаар шагнагдажа, байд гээд лэ удаан үргэлжэлһэн альга ташалга болэдог байба.

...ХИЛДУУЛАН ...БУУЛХА

(...ммунист-багшанарай үүргэ тухай)

...нэй залуушуул ма-...хидэ орходоо тон ...оо даа. Ондоо, он-...гээд наһатай хүнүү-...ондоо хөөрэлдэхы-...ажа болоно. Үеын ...гдэдэг эдэ үгэнүүд ...һаа зүбшье байжа ...һан залуу ябагшадэ ...алуушуул үнэхөө ... болонхой гээшэ. ...ошохо тудам бүхы ... хубилжал байдаг. ...алай жама ёһон

багшанарайнгаа коллективүүдтэ үнэхөөрөө түрүү һуури эзэлдэг байна. 45-дахи һургуулиин партийна организацидал адляар хүдэлмэрсэ эмхидхэдэг үльгэр жэшээнүүд район дотор олон юм. Медицинскэ училищиин партийна организаци багшанарай политическэ эрдэм, өөһэдынь мэргэжэл дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэ һаналаа табидаг байна. Училищиин багшанар ерээдүйн мэргэжэл-

...а. Шэнэ саг ерэхэ-... амисхаал асарна. ...энэй ажаһууха, хү-...эрхэ байдал тон он-...о. Мүнөөнэй эдир-...эдьхэл бодол энээн-... мүн лэ ондоо бо-...ние хараадаа аба-... боложо, хүмүү-... хүдэлмэридэ дутаг-...арадаг гээшэ.

...аран коллективүүд ...-хүмүүжүүлгынгээ ...э энэ ушарые ха-...до абалсадаг бай-...хашье гээшэ. Һу-... хүмүүжүүлхы та-...хилдуулжа хүдэлдэг ... манай районд ... Энэ талаһаань 45-...гуулиин партийна ... тэмдэглэлтэй. ... организаци холын ...үсэб табинхай. Эн-... коммунист-багшанар ... партийна даал-...үргэхэдээшье үнэ-...ргүү үүргээ дүүр-... Е. Копылова, Г. С. ..., Е. М. Баранни-...эд коммунистнарай ... тэмдэглэлтэй. Эдэ-...үүд теоретиче...ческа талаараа ... үндэр хэмжээндэ ...айна. Урогоншье ...шье сагта эдэнэр ... хүмүүжүүлхы та-...гадхаха гэжэ орол-

...гуулиин партийна ... суглаанууд дээ-...сал-хүмүүжүүлгын ...хала шухала асуу-... зүбшэдэг байна. ... партийна орга-... Тамбовско област-...на организацяар ... КПСС-эй ЦК-гай ...дай үндэһөөр һур-... коммунистнууд бо-...нарай зорилгонууд ...дал партийна суг-... дээрээ зүбшэгдэһэн

... һургуулиин 4—...ассуудаи хүтэлбэри-... методическа нэгэ-... хүдэлдэг юм ...эшүүн А. И. Афа-... нэгэдэлые хүтэл-... хүмүүжүүлгын хү-... тон шухала асуу ... эдэнэр зүбшэн ... дүй дүршэл тухай-...дэг байна. Жэ-...рагшадые хэблэл ... һургаха, полити-...сэл хэхэ тухай, ...хибүүдтэи хүдэлхэ ... мэтэ асуудалнуу-...дай хүтэлбэри-...шэдэг, һанамжа ...даа андалдадаг ... иимэ жэшээнүүдые ... олон байха.

...ябрьска районд ...алсалай 25 һур-... тоодо хүдэлмэри-...шуулай үдэшын 5 ... интернат-һургуу-... мэргэжэлэй 5 ...ули, техническэ ... олгодог 6 училищ-... сэмбын комбина-... училищи гэ-... бии юм. Эдээндэ ... һурагшад һурана, ...агшанар эдээнине ... 420-ниинь ...шанар ...

... һургуулинуудай организацинууд

тэдые бэлдэхэ хэрэг һайжаруулха, тэдэнине дүрбэн, тэгшээр хүмүүжүүлхэ гэжэ ехэ оролдодог юм. Эдэнэрэй оролдолго дэмы һалаагүй. Һуралсалай үнгэрэгшэ жэлдэ училищи эрхимүүдэй тоодо гараа һэн. Мүн 35-дахи һургуулиин партийна организаци хүдэлмэреэ һонирхохоор ябуулдаг гэжэ тэмдэглэлтэй. Һайн үрэ дүнгүүдтэй һургуулинуудай, бэрхэ багшанарай ажал тухайда олон тоо, баримтануудые харуулжа боломоор байгаа. Теэд энэ статья эхилһэн үгүүлэлээ үргэлжэлүүлхэ һанаатайб.

Мүнөөнэй залуушуул үнэхөөрөө ондоо болоо гэнэбди. Эдээнтэй хүдэлхэнь бэрхэтэйшье байһаниинь ойлгосотой. Эрдэм, техникын хүгжэлтэ улам улам шэнэ нээлтэнүүд тухай мэдээсэлнүүдые асарна. Тиимэһээ мүнөөдэр заажа байһан эрдэм ухаанай ойлгомжонууд түргэнөөр хуушарна. Ушар иимэһээ багшанар эрдэм техникын революциин мүнөө сагай онсо шэнжэнүүдые заатагүй хараадаа абаагүйдэнь аргагүй болоно. Нүгөө талаһаа, мүнөөнэй үе сагай педагогикын ондоо шэнжэнь гэхэдэ, педагогическа эрдэмэй академиин хүдэлмэрилэгшэд ахамад классуудай бүлэг һурагшадай болоод 5—10 классуудай багшанарай дунда тусхай шэнжэлэлгэ хэһэн байна. Тиигэхэдэнь эрдэм, техникын болон соёл культурын шэнэ шэнэ туйлалтануудые багшанарта орходоо һурагшадай 60—70 процентнь ехээр мэдэхэ байба гэжэ элирээ.

Һургуулиин гү, али техникумэй багша урданайхиһаа мүнөө муу болоо гэжэ дээрэ хэлэгдэһэн баримтаһаа бодожо огтолон болохогүй. Багшын научно теоретическэ эрдэм улам ургаа гээшэ. Зүгөөр, тэрэ багшын һургадаг, хүмүүжүүлдэг залуу үетэн үшөө ехээр хубилаа гэжэ хэлэхээ һананабди. Энээн дээрэһээ ямар тобшолол хэхэ ёһотойб гэхэдэ, багшын бэлэдхэлыень дээшэлүүлхэ гэһэн тобшолол хэгдэхэ ёһотой. Багша хүн гээшэ һураха, һураха, үшөө дахин һурахал болоно гээшэ. Эрдэм ухаан гээшэ багшын хүсэн юм гээд дэмы хэлсэгдэдэггүй еһотой.

Эндэ нэгэ асуудал хүсэд хараада абтанагүй ха гээд һанахаар. Юуб гэхэдэ, арадай гэгээрэлэй зургаанууд, Багшанарай мэргэжэл дээшэлүүлдэг институт, һургуулинууд болоод һуралсалай газарнуудай хүтэлбэрилэгшэд ехэнхидээ багшанарай методикодо һаналаа ехээр таблад лэ, теоретическэ, научна эрдэмыень дээшэлүүлхэ талада хайхардаггүй зандаа байна. Багшанарые алишье талаһаань һургаха, эрдэм, техникын шэнэ шэнэ туйлалтануудтай танилсуулха эрилтэ мүнөөнэй саг тон хурсаар табина гээшэ.

Һуралсал - хүмүүжүүлгын хүдэлмэри шангадхаха арга замуудай нэгэн гэхэдэ, багшанарай марксистско-ленинскэ эрдэм бэлэдхэл болоно. Баг-

шанар, коммунистнар ниитэ-политическэ ажалда хэр хабааданаб? Энэ талань хадаа багшанарай ниитын нюур шарайе толи мэтээр харуулха байна бшуу. Районой һургуулинуудта 38 теоретическэ семинар байгуулагданхай, марксистско-ленинскэ суртал үзэжэ гараа. 900 багшанар эдээндэ һураа. Марксизм-ленинизмын үдэшын университедтэ 57 багшанар һураһан байна. Һайнааршье, муугааршье хүдэлдэг семинарнууд бии ааб даа. Теориин асуудалнуудые бодото байдалтай холбонгүй еһын тэдысэ үзэхэ ябадал хадаа манай гол дутагдал болоно. Энээниие усадхаха хэмжээнүүдые партиин райком абадаг байна.

Хүн зоной дунда эрхилэгдэдэг политическэ хүдэлмэридэ олон һургуулинуудай багшанар эдэбхитэйгээр хабаададаг гээшэ. Жэшээнь, 12-дохи, 25-дахи, 50-дахи, 52-дохи болон бусад һургуулинуудай багшанар эдэнэрэй тоодоороно. 12-дохи һургуулиин багшанар районой предприятинууд болоод барилганuудта үнгэрэгшэ жэлдэ 50 гаран лекци уншаһан байна. Хүдөө ажахын техникумэй һурагшад болон багшанарай дунда лекционно, бүхы политическэ хүдэлмэри һайнаар табигданхай гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Һара бүри 10—15 лекци уншагдадаг юм. Район дотор эрхилэгдэжэ байгаа лекционно хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг коммунист багшанар олон.

Гээшье һаа, лекционно хүдэлмэридэ коммунист-багшанар үшөөл мууса хабаадана гэжэ эндэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Эдэнэрэй хахадынь лэ, тиихэдэ техникумүүд болон мэргэжэл олгодог училищинуудай багшанарай гурбанай нэгэ хубинь «Знание» бүлгэмэй гэшүүд байна. Эдэнэрэй олонхинь өөһэдынгөө һургуулида лекци уншаад лэ, ондоо тээшээ — арад зоной дунда, үйлэдбэриин коллективүүдтэ тон үсөө ошодог юм.

Партиин XXV съезд энэ талаар тон тодо заабари бүхы үзэл сурталаи хүдэлмэрилэгшэдэй, тэрэ тоодо багшанарай үмэнэ табиһан байна. Шанар тухай асуудал съезд дээрэ тон онсо удхатайгаар, тобойсо табигдаа гээшэ. Энэ манай үзэл сурталшадай ажалда сэхэ хабаатай. Бүхы ажалдаа — һуралсал-хүмүүжүүлгыншье, улад зоной дунда ябуулагдадаг үзэл сурталайшье хүдэлмэрине шанга хүбшэргэтэйгөөр, тоб байса, аша үрэ ехэтэйгээр ябуулха болонобди.

Ажабайдалтай нягта холбоотой байха, тэрээндэ хабаадаха гээшэ коллективые суртал бодолой талаар хүмүүжүүлхэ һургуули болохо байна. Гансахан класс соогоо бүмбэрөөд, өөрынгөө предмедһээ холо харадаггүй багша оршон тойрон ажабайдалай, тэмсэлэй сохисын һудаһа барижа шадахагүй, тиимэһээ үхибүүдэй үнэхөөрөө хүмүүжүүлэгшэ боложо шадахагүй бшуу. Юундэб гэхэдэ, А. С. Макаренкын хэлэһэнэй ёһоор «хүмүүжүүлгэ хадаа багшын политическэ гол зорилго мүн».

Шэнэ табан жэлдэ бүгэдэ ниитын дунда һуралсал улам хүгжөөхэ ба нарнжуулха, дунда һургуулида һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри шангадхаха, һурагшадые дүрбэн тэгшээр хүмүүжүүлхэ зорилго табигдана. Мэргэжэл олгодог училищнуудта 2,5 дахин олон дунда эрдэмтэй мэргэжэлтэдые бэлдэхэ, дээдэ ба дунда эрдэмтэй 9,6 миллион мэргэжэлтэдые бэлдэхэ зорилго табигдана.

Багшанарай үмэнэ табигдаһан гол зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэнь партийна организацинуудай ехэ үүргэ дүүргэхэ байһаниинь элитэ.

В. БАШКЕЕВ,
КПСС-эй Октябрьска райкомой секретарь.

...ПОВ, ...комой ...уктор.

ХОРЁОД ЖЭЛДЭ— ЗООТЕХНИГЭЭР...

Захааминай аймагай Далахайн совхоз юһэдэхи табан жэлэй түсэбтэ даабаринуудые болзорһоонь урид амжалтатаи һайнаар бэелүүлһэн юм. Эдэ амжалтануудаараа урмашаһан совхозой хүдэлмэришэд 1976 ондо дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаад, бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн хүдэлнэ.

Совхозой 2-дохи отделениин харьяата газар дайда аймагайнгаа эгээл саада захада оршодог. Энэ отделенидэ Дарима Цыреннловна Цыденова хорёод жэлдэ зоотехнигээр хүдэлнэ. Үбэлэй хүйтэн жабартаншье, зунай аагма халуундашье нүхэр Цыденова морёо унажа, заха холын гүүртэнүүдээр ябажа, хүдэлмэреэ бүтээжэл ябадаг. Совхозой хүдэлмэришэдэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ 2-дохи отделениин хүдэлмэрилэгшэд һайн дүнгүүдтэй ябана. Энээндэ зоотехник Дошма Цыреннловнагай оруулһан хубита горитой байха.

Д. БАЛДАНОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Д. Ц. Цыденова.

Авторай фото.

АЖАЛШАДАЙ дэшэгүүдһээ

ШУХАГ ЗҮЙЛНҮҮД ОЛДОХООР ГҮ?

Манай «Комсомольский» совхозой ажалшад үнгэрэгшэ табан жэлэй түсэбтэ даабаринуудые урагшатай һайнаар дүүргэжэ гараа һэн. Тиигээд түрэл партиингаа XXV съездын табиһан ехэ зорилгонуудые болзорһоонь урид бэелүүлхын тула мүнөөнһөө оролдолго гаргаи ажаллана.

Совхознай үнгэрэгшэ жэлнүүдтэ өөрынгөө хүсөөр олон тоото шэнэ барилгануудые бодхоогоо һэн. Энэ оной түсэб баһал ехэ. Совхоздомнай ниитын малай томо, дулаан байранууд хэрэгтэй. Зарим байранууд хуушаржа, һэльбэн заһабарилагдахаар болошоо. Юрэдөөл барилгашадай хэхэ юумэн нилээд ехэ. 1976 ондо барилгашаднаи 3000 кубометр модо отолжо, барилга эрхилхэ болоно.

Гэбэшье барилгашадаймнай ажалай эрхэ байдал һайн гэжэ хэлэхээр бэшэ. Бидэнэр барилгын модо совхозой түбһөө 70—80 километрэй зайда отолжо шэрэдэг гээшэбди. Тиихэдэ ойдо модо отолхо «Дружба» хюрөө ходоодоо дуталдажа байдаг. Иимэ хюрөө худалдаа наймаанда хомор байдаг. Хэрбээ хюрөөгэй эбдэршэхэдэнь, хэрэгтэй запчастинень олохын аргагүй. Отолһон модоёо барилгын газарта зөөхэ гэхэдээ, баһал ядаралданабди. Юуб гэхэдэ, совхоздомнай автоприцепүүд үгы бшуу.

Ажахыдамнай модо хюрөөдэхэ 2 пилорама бии. Теэд тэдэмнай хуушаржа, ходо эбдэрдэг болонхой. Пилорамада хэрэгтэй запчастьнуудые олохонь баһал бэрхэтэй. Тиимэһээ аяар Яруунаһаа город ерэжэ, хэрэгтэй запчастьнуудые бэдэрхэ баатай бологдоно. Заримдаа хэрэгтэй юумэн олдоношьегүй.

Мүнөө үедэ манай ороной арадай ажахыда хэрэгтэй онһон техникэ, машина олошороо. Теэд хүдөө газарта хэрэглэгдэдэг жэжэ бужа хэрэгсэлнүүдые дүтын сагта элбэгжүүлхэ арга бии гээшэ гү?

Иимэ ушар гансашье манай совхоздо бэшэ, мүн бусад ажахынуудташье дайралдадаг гээшэ.

О Д. БАТОМУНКУЕВ,
барилгын мастер.

Яруунын аймаг.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

ПРАГЫН МЕТРО ҮРГЭДХЭГДЭНЭ

ПРАГА. Эндэхи метрогой түрүүшын участогай үргэдхэгдэһөөр хоёр жэл үнгэрөө. Энэ саг соо Чехословакиин ниислэлэй хүн зоной ажабайдалда метро үргэнөөр хэрэглэгдэхэ тон зохид, хурдан түргэн транспорт байһанаа харуулаа. Хоёр жэл соо газар дорохи поезднууд 130 миллион пассажирнуудые зөөгөө.

Мүнөө метрогой хоёрдохи һалаа татагдажа эхилээ.

ЧССР-эй ниислэлэй метро ехэ найдал түрүүлнэ. Прагые хүгжөөхэ генеральна түсэбэй ёһоор, 1990 он болотор 43 станцитай 43 километр ута харгы газар доогуур малтагдахаар хараалагдана.

ГОЛОДОҺОНТОЙ ТЭМСЭХЭ

БЕРЛИН. Һайн шанартай эд бараа худалдан абаха дуратай хүн һайн шанартай продукци бүтээн гаргаха ёһотой. Шварц хотодохи химическэ утаһа гаргадаг заводто ажалладаг Маргарете Кох гэгшын хэлэһэн эдэ үгэнүүд бүхы республика дотор таранхай. Голодоһо гаргалгатаи тэмсэхэ, продукциин шанар һайжаруулха гэһэн тэрэнэй уряае ГДР-эй үйлэдбэриин олон коллективүүд дэмжээ. Үнгэрэгшэ табан жэлдэ республика дотор «К» тэмдэгтэйгээр бүтээн гаргагдадаг зүйлнүүдэй ургалта худалдагдадаг продукциин ургалтаһаа дээгүүр байһан юм.

Энэ табан жэлэй продукциин шанарые дээшэлүүлхэ зорилгодо ехэ анхарал хандуулагдаха гэжэ ГДР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ Директивэнүүдэй проект дотор онсолон тэмдэглэгдэнэ.

ЕХЭ ХИМИИН АЛХАМУУД

БУХАРЕСТ. Энэ жэлэй эхинһээ хойшо Румыниин химиин промышленностьда үйлэдбэриин 20 шэнэ барилга ашаглалгада оруулагдаа.

Социалис байгуулалтын жэлнүүдтэ республикын химиин промышленность урагшаа ехэ алхам хэһэн байна. Тэрэнэй хүгжэлтэдэ Советскэ Союзай аха дүүгэй туһаламжа ехэ үүргэтэй. Румыниин түрүүшын түсэбтэ табан жэлэй туршада Советскэ Союзай техническэ туһаламжаар орон дотор кальцинированнэ содын, суперфосфадай, аммиагай, антибиотигуудай заводууд болон бусад предприятинууд бодхоогдоһон байна.

КОМБИНАДАЙ ШЭНЭ МЭРГЭЖЭЛ

БЕЛГРАД. «Белград» гэжэ агропромышленна комбинат шэнги олон мэргэжэлэй ажал бүтээдэг хүдөө ажахын үйлэдбэрине Югославида олохонь бэрхэтэй. 100 мянган гектар газартай энэ түрүү ажахы шэниисэ, персик, саахарай свекло болон виноград ургуулдаг. Комбинат орон дотороо эгээл томо малай фермэтэй, буйлуулгын фабрикануудтай. Хүдөө ажахын шэнэ техникэ, агрохимиин түрүү арга эндэ хэрэглэгдэнэ. «Белград» гэжэ агропромышленна комбинат өөрын магазинуудтай, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудтай юм.

Предприятида үшөө нэгэ шэнэ мэргэжэл һаяхан нэмээгдэбэ. Туулганай саарһаар орсогдоһон бэлэн эдеэс халуун уһан соо хэхэдэ хорин табан минута соо бэлэн болодог гуляш, шницель, национальна элдэб эдеэн гарадаг болоо.

ЭЛЕКТРОНИКО ХҮГЖЭНЭ

ВАРШАВА. ПНР-эй экономикые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ түсэбүүд дотор электронико гол һуури эзэлнэ. Промышленностьда, хэлхээ холбоондо, транспортда, хүтэлбэрилгын аппарадта, мүн медицинэдэ электронико болон автомат арга хэрэглэлгэ үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэхээр хараалагдана.

1971—1975 онуудай туршада электронно промышленностиин продукци гурбэ дахин ургаа.

Электронно тоололгын машинанууд болон автоматикын хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилгэ үргэдхэгдөө. «Ряд» гэһэн нэгэдхэгдэмэл түхеэрэлгэнүүдэй бүридэлдэ ородог ЭВМ-үүд, гурбадахи үеын «Одра 1300» түхэлэй тоолон тодорхойлолгын машинанууд Польшодо бүтээн гаргагдана. «Мера-300» түхэлэй топ заахан компьютернүүд мүн эндэ бүтээгдэнэ.

АРАД ЗОНОЙ АЛБАНДА

ГАВАНА. Элүүрые хамгаалгын талаар социалис Куба гайхамшаг амжалтануудые туйлаа. Революциин илан мандаһанай түрүүшын жэлнүүдһээ эхилэн, орон дотор больница, поликлиникэ, эмнэлгын бусад эмхи зургаанууд баригдажа эхилһэн юм. Медицинскэ хангалга түлөөһэгүй болоо.

Орон дотор мүнөө үе сагай эрилтэдэ таарама 250 томо больница, 330 поликлиникэ, түрүүшын туһаламжын хэдэн зуугаад медпункт тоологдоно.

Ороной элдэб районуудта найма мянга гаран хүнинс хангаха үшөө 16 томо больница баригдажа байнхай.

МНРП-гэй СЪЕЗДЫЕ УГТУУЛАН

УЛААН-БААТАР. Үнгэрһэн табан жэлэй туршада Улаан-Баатарай түмэр зам дээрэ ажалай бүтээсэ 32 процент ургаа. Монгол түмэр замшад шэнэ техникэ болон технологи амжалтатайгаар хэрэглэнэ, түмэр замай хүдэлмэриин ашаг үрэ дээшэлүүлнэ.

Республикын түмэр замшад МНРП-гэй болохоёо байгаа XVII съездын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсана. Дүрбэ һарын түсэбтэ даабари болзорһоо урид дүүргэгдээ. Түмэр замай предприяти болон узелнуудта ажал һайнаар эмхидхэхэ, арьбалта алмалтын түлөө тэмсэл эмхидхэгдэнэ. Шэнэ юумэ үүсхэгшэдэй, уралан нарижуулагшадай бүгэдэ ниитын хүдэлөөн дэлгэрээ.

Советскэ Союз болон социалис бусад оронуудай түмэр замшадай түрүү дүй дүршэлые нэбтэрүүлгэ түмэр замшадай коллективүүдтэ ажалай амжалта туйлаха хэрэгтэнь нүлөөлнэ.

ТЕХНИЧЕСКЭ ДЭБЖЭЛТЫН МАНЛАЙДА

БУДАПЕШТ. «Ганц» гэһэн тэмдэгтэй турбо болон гидрогенераторнууд, трансформаторнууд болон бусад электро-түхеэрэлгэнүүдые дэлхэйн 80 орондо, тэрэ тоодо Советскэ Союзда хаража болоно. Эдэ түхеэрэлгэнүүд Будапештын электротехническэ машина бүтээлгын «Ганц» гэжэ заводто бүтээн гаргагдана. Энэ заводой мүнөө хүдэлжэ байгаа цехүүдые һэльбэн шэнэлэлгэдэ, шэнэ цехүүдые барилгада, тэдэниие шэнэ түхеэрэлгэнүүдээр хангалгада түсэбтэ табадахи жэлдэ 500 миллион форинт һомологдохо юм. Мэргэжэлтэдэй тоололгоор продукци үйлэдбэрилгэ нэгэ хахад дахин дээшэлхэ, хилын саана хоёр дахин ехэ продукци худалдагдадаг болохо юм.

АРАДАЙ КОРЕЙН ПОЛИНУУД ДЭЭРЭ

ПХЕНЬЯН. КНДР-эй полинууд дээрэ барайгарай рассада һуулгаха харюусалгатай хаһа эхилбэ. Урдань тон хүндэ хүшэр гэжэ тоологдодог байһан энэ ажал мүнөө машинаар хэгдэнэ.

Жэл ерэхэ бүри КНДР-эй полинууд дээрэ машинанууд бүри олоор хэрэглэгдэнэ, үтэгжүүлгэ ехээр оруулагдажа, ургаса дээшэлнэ. Хүдөөгэй кооператорнууд энэ жэлдэ 8 миллион тонно орооһо — республикын түүхэдэ дуулдаагүй баян ургаса хуряаха уялга абаа.

(ТАСС).

Варна — Социалис Болгариин гоё һайхан хото, томо порт, промышленна түб, уласхоорондын мэдээжэ курорт. Уужам үйлсэнүүдтэй, зохид отельнүүдтэй, байрын уужам үндэр байшан гэрнүүдтэи энэ хотодо ажаһуухадашье, амархадашье зохид. Эндэ амарха дура тайшуул олоор айлшалан ерэдэг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Варнадахи «Чайка» гэжэ гэр байрын квартал.

ТАСС-ай фотохроника.

МОНГОЛ НОМОЙ АРБАН ХОНОГ

Монголой арадай хубисхалай 55 жэлэй ойн баярта зорюулагдаһан Монголой культурын үдэрнүүд манай орон дотор эхилээ. Майн 17-до СССР-эй Ехэ театр соо баяр ёһололой оршон байдалда культурын үдэрнүүд нээгдэбэ.

Москва, Ленинград, Волгоград, Тольятти, Таллин, Новосибирск хотонуудай ажалшадтай Монголой уран зураашадай, зохёолшодой, композиторнуудай, архитекторнуудэй, журналистнуудай уулзалганууд үнгэргэгдэхэ. Артистнар, искусствын хүдэлмэрилэгшэд уран бэлигээ харуулха юм.

Гүрэнэй Третьяковско галерей дотор монгол уран зураашадай выставкэ эмхидхэгдэнхэй. Мүн СССР-эй Революциин түб музей дотор МНР-тэ зорюулагдаһан һонирхолтой выставкэ нээгдэнхэй.

Аха дүү арадай энэ һайндэртэ зорюулагдаһан Монгол номой декада республикымнай ниислэл Улаан-Үдын «Знание» магазин дотор үнгэргэгдэжэ байнхай.

Декадын нээлтэ дээрэ Буряадай «Книготоргын» түрүүлэгшэ С. А. Норбоев аха дүү арадуудай хани барисаан тухай хөөрэбэ. Жэл бүхэндэ монгол номой декада үнгэргэгдэжэ байдаг һайхан заншал тогтонхой.

Буряадай хүдөө ажахын институтда мэргэжэлээ дээшэлүүлжэ байгаа бүлэг монгол мэргэжэлтэдэй зүгһөө И. Дорж үгэ хэлэхэдээ, монгол зохёолшодой номуудаар, эрдэмтэдэй шэнжэлгэнүүдээр манай уншагшадай ехээр һонирхожо байһандань баясхалантай байһанаа мэдүүлээ.

200 гаран ондоо нэрэтэй номууд, грампластинканууд, Монголой эрдэмтэдэй шэнэ шэнжэлгэнүүд эндэ табигданхай. Капитализмые алгасан социализм байгуулжа байгаа монгол арадай амжалта, түйлалта харуулһан номууд олон. Хэлэ бэшэгэй, түүхын эрдэмтэй хүдэлмэрилэгшэдэй һонирхолтой статьянуудай согсолборинууд олоной анхарал татана.

Монгол уран зохёолшодой шэнэ шэнэ номууд эндэ олоор табигданхай.

Б. БАТОЕВ.

БАМ дээрэ хүдэлжэ байһан ВЛКСМ-эй XVII съездын нэрэмжэтэ комсомолой габшагай отрядай залуу барилгашадай бүхэсоюзна нэгэдэхи слёт байгша оной майн 21-дэ манай ниислэл хотодо хүдэлмэриеэ эхилхэнь. Тус отрядай бии болоһоор хоёр жэлэй ойдо энэ хэмжээ ябуулга зорюулагдана.

НҮҮДЭЛ ВЫСТАВКЭ

Мүн лэ энэ слёдто зорюулагдаһан уран зурагай выставкэ Ц. Сампиловай нэрэмжэтэ музей соо мүнөөдэр, үдэшын табан сагта нээгдэхэ юм. Шушенска уран зурагай галерейн даабаряар Москвагай уран зураашан М. Сидоров, Абаканай уран зураашан В. Бутанаев гэгшэд БАМ-ай барилгашадта айлшалжа, тэндэ хүдэлһэн, олон тоото графическа зурагуудые асарһан байгаа. Тиигэжэ Шушенскын уран зурагай галерейн үүсхэлээр эдэнэрэй бүтээлнүүдһээ бүридхэгдэһэн нүүдэл выставкэ эмхидхэгдэһэн түүхэтэй. Шимановск, Тында, Усть-Кут болон Комсомольск-на-Амуре хотонуудта энэ выставкэ табигдажа, БАМ-ай барилгашадай онсо анхарал татаһан юм.

Байгша ондо тус выставкэ бүри олон хото тосхонуудта абаашагдахаар хараалагдана. «БАМ барилгын хүдэлмэриин эхилһэн газар бүхэндэ табигдажа, залуу барилгашадые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ горитой нүлөө үзүүлхэ зорилготойгоор энэ выставкэ эмхидхэгдээ һэн» — гэжэ ВЛКСМ-эй ЦК-гай дэргэдэхи БАМ барилгын штабай начальнигай орлогшо Ю. В. Гальмаков хөөрэнэ.

Иимэ тон хэрэгтэй хүдэлмэри эмхидхэн ябуулха хэрэгтэ ВЛКСМ-эй ЦК-гай дэргэдэхи БАМ барилгын штаб, Красноярска хизаарай профсоюзуудай совет горитой хубитаяа оруулаа гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Манай ниислэл хотодо асарагдаһан выставкэдэ графическа 49 зураг табигдахань. Эндэ БАМ барижа байһан залуу хүдэлмэришэдэй портредүүд, барилгашадай габшагай ажал харуулһан уран бүтээлнүүд бии. Энэ һонирхолтой выставкэ Улаан-Үдымнай олониитын анхарал татахал байха.

Ц. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ.

Чехословакиин промышленна томо предприяти — «Шкода» комбинат ядерна реакторнуудые бүтээн гаргаха талаар мэргэжэнэ. «Шкодын» шэнэ продукци Советскэ Союз болон Советскэ Союзай техническэ туһаламжаар атомна электростанцинуудые барижа байгаа социалис бусад оронуудта эльгээгдэхэ юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: атомна реакторай детальнууд тусхай платформонууд дээрэ тээгдэжэ абаашагдана.

АПН-эй фото.

ТЕЛЕФОН ТЕЛЕГРАФ РАДИО

ХИЛЫН саанаһаа

ЛИССАБОН

АНГИИН ХАРАА БОДОЛДО ҮНЭН СЭХЭ

ТАСС

Зүүнэй үзэлтэй хүсэнүүдые нэгэдүүлхын түлөө тэмсэлэй үедэ Португалиин Коммунис парти ангиин хараа бодол шууд баримталха байна гэжэ ПКП-гэй Генеральна секретарь А. Куньял Латиин Америкын арадуудай тэмсэлтэй һаналаа нэгэдэлгын Лиссабондо болоһон митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ. Советскэ Союзтай, бусад социалис гүрэнүүдтэй, аха дүү Коммунис партинуудтай аха дүүгэй харилсаан хадаа Португалида коммунистнуудтай холбоо тогтооходо замда түбэг бэрхэшээл ушаруулна гэжэ баталагшадые тэрэ эрид буруушааһан байна. Социализмын түшэг тулгуури болохо Советскэ Союзда эсэргүүгээр ажалшан арадые табихаар империализм һэдэнэ, түрүү үзэлтэй хүсэнүүдэй хоорондохи эб ее таһалхые оролдоно гэжэ А. Куньял хэлээ. Империализм, хархис хүсэнүүдэй зүгһөө хэгдэһэн харата муухай ябуулгануудые Португалиин коммунистнууд зайсуулжа, Советскэ Союзтай, Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудтай, сүлөөтэ байдалай түлөө тэмсэдэг арадуудтай һаналаа нэгэдэлгээ бэхижүүлхэ юм гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Орон дотор үнгэргэгдэхэ президентын һунгалтада бэлдэхэдээ, президентын тушаалда дэбжүүлэгдэһэн кандидатурануудай хэниие дэмжэхэ тухай коммунистнуудай хараа бодол һаяар соносхогдохо юм гэжэ ПКП-гэй Генеральна секретарь хэлэбэ.

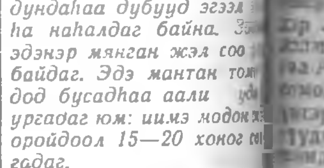

ДЭЛХЭЙН ГАЗЕТЭНҮҮД ЮУН ТУХАЙ БЭШЭНЭБ

Германиин Социалис нэгэдэмэл партиин IX съездын майн 18-да Берлиндэ нээгдэһэн тухайнь социалис оронуудай хэблэл үргэнөөр бэшэнэ. Һүүлэй жэлнүүдтэ элдэб һалбаринуудта ГДР-эй асари ехэ амжалтануудые туйлаһан тухайнь газетэнүүдтэ толилогдоһон статьянууд соо тэмдэглэгдэнэ, уласхоорондын оршон байдалда энэ социалис гүрэнэй нэрэ хүндын улам ургажа байһан тухайнь мэдээсэгдэнэ. «Манай ороной политическэ хүтэлбэрилхы хүсэн болохо хүдэлмэришэн ангиин партиин делегадууд 1971 оноһоо хойшо ГДР-эй гаталһан замай амжалта түгэс дүнгүүдые согсолхо байна, — гэжэ «Берлинер цайтунг» газетэ бэшэнэ. — Съездын урда тээ документнүүдые зүбшэн хэлсэлгэдэ республикын олон миллион ажалшад эдэбхитэйгээр хабаадахадаа, СЕПГ-е нягтаар тойрон жагсаһан бүхы ангинуудай, бүхы хүн зоной бата нэгэдэлтэн байһыень, партиин политикада хизааргүй үнэн сэхэ байһыень, социалис байгуулалтын хэрэгые үргэлжэлүүлхэ хүсэл эрмэлзэлтэй байһыень элирхэйлэн харуулба».

Энэ хадаа немец арадай хуби заяае шиидхэлгэдэ, Европодо шэнэ байдал тогтоолгодо түүхэтэ шухала үүргэ дүүргэһэн, мүнөөшье дүүргэжэ байһан партиин съезд болоно гэжэ Польшын «Глос працы» газетэ бэшэнэ. ГДР дэлхэйн революционно хүгжэлтын шухала шатань болоо. СССР ба социалис хани нэгэдэлтэ бусад оронуудтай хамта ГДР дэлхэйн социалис байгуулалтые бэхижүүлхын тула ехэ ажал ябуулна.

Совет-мозамбигай хөөрэлдөөнүүдэй Москвада эхилһэн тухайнь гадаадын хэблэл бэшэнэ. Мозамбигые сүлөөлхэ фронтын Түрүүлэгшэ, НРМ-эй Президент Самора Монзес Машел түрүүтэй Мозамбигай Арадай Республикын партийно-правительственна делегациин хүндэлэлдэ КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй эмхидхэһэн сайлалга тухай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорныйн эндэ үгэ хэлэһэн тухай хэблэл үргэнөөр мэдээсэнэ.

Израилиин булимтаран эзэмдэһэн Иордан мүрэнэй баруун бэедэхи байдал тухай хариин оронуудай хэблэл бэшэжэ үргэлжэлһөөр.

Хитадтахи байдал тухай шэнжэлэл Парижай «Котидьен де пари» газетэ толилно.

(ТАСС).

СОФИ

Р. АРИСМЕНДИИН ХӨӨРӨӨН

ТАСС

Уругвайн Компартиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Родней Арисмендиин хөөрөөе «Работническо дело» газетэ толилбо. Уругвайн коммунистнуудай хүтэлбэрилэгшэ Чилидэхи байдал тухайда, Латиин Америкын коммунистнууд, зүүнэй үзэлтэй хүсэнүүд болон үргэн ниитэ арад зоной энэ орондохи үйлэ хэрэгүүдһээ һургаал абаха тухай дэлгэрэнгыгээр тогтон хэлэбэ.

Эдэ бүхы үйлэ хэрэгүүдһээ һургаал абажа, империализмда эсэргүү бүхы хүсэнүүдые нэгэдүүлжэ, энэ тэмсэлдэ үргэн ниитэ арад зониие эгээл эдэбхитэйгээр хабаадуулха шухала гэжэ Р. Арисменди мэдүүлээ. Хоёрдохёор, революционно хүгжэлтын үргэдхэгдэхэдэнь, революцияа сахин хамгаалжа һураха шухала. Революциин илахын тула хуушанай хархис ба сэрэгэй аппарадые усадхан үгы хэжэ, зэбсэгтэ хүсэнүүдые хубилгаха шухала байна.

Мүнөө Латиин Америкэдэ орёо хүшэр, хёмороо зүришэлдөөтэй хүгжэлтэ боложо байна. Революциин ба контрреволюциин хоорондо шанга тэмсэл болоно гэжэ Р. Арисменди үргэлжэлүүлбэ. Хэдэ хэдэн оронууд фашис зонхилолгын мэдэлдэ байһаар. Нүгөө талаһаань харахада, Кубада социализм хүгжөөн бэхижүүлэгдэжэ байна. Экономическа, дипломатическа талаарнь США тэрэниие гансаардуулан таһалхые оролдоһон байгаа. Теэд энэнь буруу һүрөө. Социалис оронууд Кубатай бата харилсаа холбоо тогтоогоод, амжалта түгэсөөр урагшаа дабшажа ябана.

Перудахи революционно хүгжэлтэ, Панамадахи демократическа хубилалтанууд, Венесуэлэдэ нефтиин ба түмэрэй рудагай промышленностиие гүрэнэй мэдэлдэ абалга, Мексикын бэеэ дааһан байдалтай гадаадын политика, Латиин Америкын оронуудай хоорондохи харилсаанай шэнэ арга нүхэсэлнүүд — эдэ бүгэдэ манай түби дээрэ болоһон һайн хубилалтануудые элирхэйлэн гэршэлнэ гэжэ Р. Арисменди тэмдэглээ.

Империализмда эсэргүү, демократиие һэргээхын түлөө, түби дээрэ фашизмые бүрин һамна бута сохихын түлөө тэмсэл хадаа национальна ба социальна бүрин сүлөөрэлгын түлөө, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангахын тула тэмсэдэг Латиин Америкын арадуудай урда табигдаһан түүхэтэ зорилго болоно гэжэ КПУ-гай ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь түгэсхэлдөө хэлэбэ.

ТОКИО

ХИТАДТАЙ ХАРИЛСААГАА ҺАЙЖАРУУЛЖА ЯДАҺААР

ТАСС

Эб найрамдал ба хани барисаан тухай япон-хитад договор баталха тухай хөөрэлдөөнүүдые һэргээхын тула үшөө ехэ саг хэрэгтэй байна гэжэ Японой Гадаадын хэрэгүүдэй министерство тобшолол хэбэ гээд «Токио симбун» газетэ мэдээсэнэ. Энэ ороной хүтэлбэридэ һаяхан болоһон хубилалтануудһаа уламжалан, Хитадай талын ямар хараа бодолтой байһые шэнжэлэн элирүүлхэ шухала гэжэ МИД тоолоно.

Пекинэй хүтэлбэрилэгшэдэй үгэнүүд болон хэрэгүүдэй хоорондо тад һөөргэ ушар баримтанууд үзэгдэнэ. Хүтэлбэрилэгшэдэйнь һэлгэгдээшье һаа, оронойнь гадаадын политикада, экономикодо мүртэй хубилалта болохогүй хэбэртэй гээд Японой МИД Хитадтахи байдалые шэнжэлнэ гэжэ газетэ тэмдэглэнэ. Гэбэшье Хитад Япон хоёрой хоорондын худалдаа наймаанда хубилалтанууд болоо. Японда нефть үгэлгөө, мүн Японһоо булад худалдажа абалгаяа Пекин бага болгоһон байна.

РИМ

БУРУУШААЛГЫН МИТИНГ

ТАСС

«Газар дайдаяа сахин хамгаалгын үдэр» Израилиин засагаархидай хашалта, харшалалтануудые буруушаажа байһанаа мэдүүлэн, араб зон Араб (Галилей) тосхондо митинг үнгэргэбэ гэжэ Тель-Авивһаа мэдээсэгдэнэ.

Израилиин Коммунис партиин ЦК-гай Генеральна секретарь М. Вильнер митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Тель-Авивай бэелүүлдэг үндэһэ яһанай илгаа гаргалгын, газаашалгын политикые эрид буруушааба.

Израилиин Коммунис партида эсэргүүгээр табигдадаг ажал ябуулга Компартиие тээлмэрдүүлхэгүй юм гэжэ М. Вильнер мэдүүлээ. Өөһэдынгөө газар дээрэ адли тэгшэ эрхэтэй байхын түлөө, ажаһууха ба ажаллаха эрхын түлөө Израилиин араб зоной хэһэн үнэн зүб тэмсэлые саашадаашье дэмжэхээр бэлэн байһан тухайдаа мэдээсэбэ. Араб газар нютагуудые, шорон түрмэнүүдтэ хаагдажа байһан хүнүүдые сүлөөлхэ, ушаруулһан материальна гарза хохидолыень түлэхэ гэһэн эрилтэнүүдые Компарти Израилиин бусад демократическа хүсэнүүдтэй хамта табина.

ВАШИНГТОН

Хөөрэлдөөнүүд болоно

ТАСС

США-гай президент Дж. Форд албанай хэрэгээр эндэ ерээд байһан Франциин президент В. Жискар д'Эстэнтэй Сагаан байшан соо уулзажа хөөрэлдэбэ.

Президентнэр уласхоорондын хэдэ хэдэн асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэдээ, баруун ба зүүн оронуудай хоорондохи харилсаанай асуудалнуудта анхаралаа ехээр хандуулаа гээд Сагаан байшан мэдээсэнэ. Дэлхэй дээрэхи экономическа байдалые мүн лэ хаража үзөө.

ВАШИНГТОН

САГААН БАЙШАНДА

ТАСС

Сагаан байшангай түлөөлэгшэ пресс конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, «гүрэнэй секретарь Г. Киссинджертэ этигэдэгбди, тиимэһээ миниин президент байгаа сагта тэрэ энэ тушаалдаа үлэхэ байна» гэжэ президент Дж. Фордын хэһэн мэдүүлгые баталба.

Г. Киссинджер гүрэнэй секретариин тушаалһаа буухадаа магадгүй ха гэжэ һүүлэй үедэ хэблэлдэ элдэб мэдээсэлнүүдэй тунхаглагдаһантайнь дашарамдуулан, Сагаан байшангай түлөөлэгшэ иимэ мэдүүлгэ хэһэн байна.

Спорт

Футбол

ТЭРЭЛ ҺУУРИДАА

СССР-эй «А» классай хоёрдохи бүлэгтэ наададаг Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй зонын футболистнуудай дунда ээлжээтэ наадан майн 16-да үнгэргэгдэбэ. Энэ үдэр зонын бүхы командаянууд нааданда хабаадалсаа. Уулзалгын дүн хаража үзэхэдэ, айлшаар ошоһон табан командын футболистнууд талмайн эзэдһээ нэгэ, хоёр очконуудые абажа шадаһан байна. Эдэнэрнай хэд бэ гэхэдэ, түрүүшын наадаһаа үльгам бэрхээр уулзалга бүхэнөө үнгэргэжэ ябаһан Благовещенскын «Амур», Хабаровскын СКА, Барнаулай «Динамо», Ангарскын «Ангара», Братскын «Энергия» болон бусад командаянууд болоно. Жэшээнь, мүрысөөнэй таблицада түрүү һуури эзэлжэ ябаһан «Амурай» футболистнууд манай «Сэлэнгэ» командада айлшалхадаа, воротагаа шадамар бэрхээр хамгаалжа, 0:0 тоотойгоор тэнсэһэн байха юм. Тиин «Сэлэнгэ» командын футболистнууд тэрэл — наймадахи һууридаа үлэхэ баатай болобо.

Нүгөөдэ — Барнаулай «Динамо» командын футболистнууд өөрынгөө стадион дээрэ «Энергия» командые 2:1 тоотойгоор шүүхэдээ, очкогоороо, сохижо оруулһан бүмбэгынгөө тоогоор «Амурай» футболистнуудые хүсэбэ. Эдэ хоёр командын футболистнуудай хоорондо байгша ондо ёһотойл шанга тулалдаан болохоор ха. Юуб гэхэдэ, «Динамо» команда үшөө хоёр наада өөрынгөө стадион дээрэ үнгэргэхэ байна. Харин «Амурай» футболистнууд хоёр уулзалга Шэтэ, Владивосток городуудай стадионууд дээрэ үнгэргөөд, аяар дүрбэн наада, тэрэ тоодо «Динамо» командатай өөрынгөө стадион дээрэ наадаха болоно.

Мүрысөөнэй таблицада гурбадахи һуури эзэлһэн Хабаровскын футболистнууд Шэтын «Локомотивта» айлшалхадаа, талмайн эзэдые 0:1 тоотойгоор шүүхэдээ, гурбан һуури урагшаа дабшаха аргатай болобо. Мүн энэ үдэр «Ангара», «Луч», «Автомобилист» командаянууд «Торпедо», Эрхүүгэй, Новосибирскын «Чкаловец» командаянуудта айлшалхадаа, уулзалгануудаа 1:1 тоотойгоор түгэсхэжэ, нэжээд очконуудые өөһэдтөө бэшүүлһэн байба.

Байгша онһоо нэгэдэхи бүлэгһөө гэдэргээ бусажа ерэпэн Свердловскын «Уралмаш» командын футболистнууд «Амурай», Хабаровскын футболистнуудта шүүгдээшье һаа, «Луч» командые — гэртэнь, өөрынгөө стадион дээрэ «Иртыш», «Уралец» командаянуудые шүүгээд ябана.

Ижевскын «Зенит» Омскын «Иртыш» командые 1:0, Уфагай «Строитель» Тюмениин «Нефтяникые» 2:0 тоотойгоор шүүһэн байна.

Мүнөөдэр манай «Сэлэнгэ» команда Владивостогой «Луч» командатай ээлжээтэ уулзалгаяа үнгэргэхэнь. Наадан авиазаводой стадион дээрэ, үдэшын 6 час 30 минутаһаа эхилхэ.

Уншагшадай анхаралда мүнөөдэрэй байдалаар мүрысөөнэй таблица толилогдобо.

Командаянууд	Наадаа	Шүүгээ	Тэнсээ	Шүүгдээ	Бүмбэгэ	Очко
«Амур» (Благовещенск)	5	3	2	0	7—3	8
«Динамо» (Барнаул)	5	3	2	0	8—4	8
СКА (Хабаровск)	5	3	1	1	5—2	7
«Ангара» (Ангарск)	5	2	3	0	5—3	7
«Энергия» (Братск)	5	3	1	1	7—5	7
«Уралец» (Н-. Тагил)	5	2	2	1	5—3	6
«Уралмаш» (Свердловск)	5	3	0	2	8—6	6
«Сэлэнгэ» (Улаан-Үдэ)	5	2	1	2	5—4	5
«Автомобилист» (Кр.-ск)	5	2	1	2	7—7	5
«Торпедо» (Томск)	5	1	3	1	3—3	5
«Нефтяник» (Тюмень)	5	2	1	2	4—5	5
«Чкаловец» (Новосиб.)	5	1	2	2	2—4	4
«Луч» (Владивосток)	4	0	3	1	3—4	3
«Строитель» (Уфа)	4	1	1	2	4—5	3
«Зенит» (Ижевск)	5	1	1	3	2—4	3
Эрхүүгэй команда	5	0	3	2	5—8	3
«Локомотив» (Шэтэ)	5	0	2	3	1—5	2
«Иртыш» (Омск)	5	0	1	4	1—7	1

Мүнөөдэр — майн 20-до СССР-эй «А» классай хоёрдохи бүлэгтэ наададаг манай «Сэлэнгэ», Владивостогой «Луч» командаянуудай дунда үнгэргэгдэһэн уулзалгын забһарлалгын үедэ республикын спортын бүлгэмүүдэй дунда «Спартак» бүлгэмэй түрүү һуури эзэлхын түлөө урилдаан болохонь. Эрэшүүлэй дунда үнгэргэгдэхэ энэ урилдаанда спортын бүлгэмүүдэй хурдан солбон спортсменүүд хабаадалсаха юм. Тиин эрэшүүл — 3.000, эдиршүүл 800 метрэй зайда урилдаха болоно.

Т. БАДМАИН.

ТОБШОХОНСОР...

ШАТАР. Эхэнэрнүүдэй дунда шатараар республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Улаан-Үдэ хотодохи Шатарай клуб соо боложо үргэлжэлһөөр. 12 эхэнэр шатаршад мүрысөөндэ хабаадана.

Арбадахи турта бүхы хюлгэ дээгүүр шанга тэмсэл болобо. «Сельэнергопроектын» хүдэлмэрилэгшэ Татьяна Козулина үнгэрһэн юһэн нааданда илаһан аад, энэ үдэр Буряадай АССР-эй чемпионка Любовь Игумноватай уулзахадаа, «шүүгдээб» гэһэн үгэ түрүүшынхеэ хэлэхэ ушартай болоһон байна.

Зүүн Сибириин технологическа институдай багша Энгельсина Улымжиева Буряадай багшанарай институдай багша Светлана Жеребцоватай уулзаба. Дээдэ һургуулинуудай хоёр багшын наадаһан шатарай хюлгэ дээрэ одоошье «шуургатай» байгаа. Наадаһай һүүл багта (миттельшпиль) булюу байдалтай болоһон Э. Улымжиева илажа, өөртөө шухала очко бэшүүлээ.

Һүүлшын нааданай урда тээ Э. Улымжиева — 9,5, Т. Козулина — 9, Л. Игумнова 8,5 очкотой болоод, түрүүлжэ ябанад. 11-дэхи турта Улымжиева — Козулинатай, Игумнова — Никоровatай, Маркова, — Жеребцоватай наадаха юм. Буряадай АССР-эй чемпионой нэрэ зэргэдэ хэнэйнь хүртэхэ байһые эдэ уулзалганууд тодоруулха.

ХҮНДЭ АТЛЕТИКЭ. Спортын энэ зүйлөөр манай республикын ниислэл хотын түрүү һуури эзэлгын мүрысөөн БурАССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадионой хүндэ атлетикын зал соо болобо. Һайн дуранай дүрбэн бүлгэмэй 30-аад штангист мүрысөөндэ хабаадаа.

Локомотив-вагон заһабарилгын заводой суглуулагдамал команда бултанһаа булюу байба.

ЛВРЗ-гэй түлөөлэгшэд спортын мастерта кандидадууд А. Иванников, А. Топоров, слесарь А. Ушаков, А. Андреев, А. Матвеев, А. Панарин гэгшэд хубиин түрүү һуури эзэлэлгэдэ шал гарба.

Эндэ багша һурагша хоёр илангаяа ехэ амжалта түйлаа. Эгээл хүнгэн шэгнүүртэ Александр Иванников угзаран үргэхэдөө, БурАССР-эй шэнэ рекорд тогтоогоо — 87,5 килограмм. Тэрэнэй хүтэлбэри доро жэлһээ үлүү саг соо һорилго хэжэ байһан Зүүн Сибириин технологическа институдай 4-дэхи курсын студент Александр Панарин бэрхэ штангист болоо ябаһанаа харуулжа, хүндэшэг шэгнүүртэнэй дундаһаа гурбадахи рекордоо тогтообо. Тэрэ 152,5 килограммай штанга түлхин үргөө.

ҺУР ХАРБАЛГААР. СССР-эй чемпионат Ашхабад хотодо дүүрэбэ. Манай республикын хэдэн харбагшад энэ ехэ нааданда хабаадаһан байна.

Хурамхаанай аймагай хүүгэдэй спортын һургуулиин багша СССР-эй спортын мастер Анатолий Гармаев Шэтын областиин түлөөлэгшэд Мэлс Дабаев Владимир Ешеев хоёртой «Урожай» бүлгэмые түлөөлхэдөө, командаараа гурбадахи һуури эзэлбэ. Манай һуршан бронзо медаляар шагнагдаа.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

УНШАГШ[...] һонирхол[...] байхаб[...]

БАКА НЭГЭ АМИ[...] МАЛТАМАЛ

Урда Америкэдэ [...] карнууд олдобо. Эдэ [...] хэдэн зуун мянган жэл [...] да тээ үхэжэ дууһа[...] эрдэмтэ зоологууд б[...] һэн.

Пекарнууд бэеэр тиим [...] бэшэ, дүрсэ маягаараа [...] дал адли юм. Эдэ амита[...] сал Америкэдэ байдаг. [...] хоёр янзын пекар байда[...] мүнөө хүрэтэр тоол[...] байһан. Парагвай оронд[...] са шэнжэлэгдээгүй, хүнэ[...] гүй шахуу газарһаа 29 [...] дырһан тиимэ амитад [...] һон байна. Тэдэнэй эг[...] монь 40 гаран килограм[...] нүүртэй, үндэрөөрөө 70 [...] метр шахуу болоно. Эдэ[...] һон пекарнуудай ажа[...] зан абариие шэнжэлхэ [...] дици Парагвай эльгээ[...] хараалагдаба. Иимэ [...] пекарнуудай олоншье [...] тэдэнэй саашанхи хуби [...] эрдэмтэдэй һанаа [...] Юуб гэбэл, тэдэ амита[...] даг газарта мүнөө [...] зам баригдажа эхи[...] Тиимэһээ тэдэ амитад[...] рамхи байдалда түб[...] руулха болоно. Гадна [...] ой тайгада ангуушад а[...] ержэ, тэдэниие хюда[...] лохо.

ТҮРГӨӨР УРГАДА[...] МОДОД

ЕВРОПЫН тэгшэ [...] ой соогуур ургадаг [...] дундаһаа дубууд эгээл [...] һа наһалдаг байна. З[...] эдэнэр мянган жэл соо [...] байдаг. Эдэ мантан то[...] дод бусадһаа аали [...] ургадаг юм: иимэ модон [...] оройдоол 15—20 хоног [...] гадаг.

Тэрэнэй ургалтые түрг[...] болохо гү? Болохо юм [...] на. Белоруссида түргөөр[...] даг дуб модо тарйа. [...] хаһа сагайнь эхиндэ [...] газарынь утэгжүүлдэг, [...] гэдэг, уһалдаг гэхэ гү, [...] нойто ехэтэй газарта [...] соохоо уһыень шахаха [...] даг. Эдэ бүгэдын ашаар [...] доол 15 жэлэй урда тээ [...] даһан дуб модон һурга[...] гөөр һуга ургадаг байна.

Белоруссиин модошод [...] нэлэнхы газарта дуб [...] рина. Ой модоной [...] хынуудта олон арбаад [...] дээрэ эдэниие һуулгаһан [...] юм. Энэ жэлдэ 3 мянга [...] гектар дээрэ иимэ модон [...] даха.

Дуб мододой ургада[...] та агаарынь хирургиче[...] раци хэдэг таһалга [...] адлирхуу байдаг гэжэ [...] лэгдээ. Набшаһанһааны [...] фитонцидууд убшэн [...] болгодог микробуудые [...] жэрхидэг байна.

ОРЬЕЛ УУЛАНУ[...] «ДҮРЭ ЗУРАГ»

СОВЕТ альпинистнууд[...] нинэй нэрээр нэрлэгдэ[...] уулын оройе зурагла[...] һан түрүүшын зура[...] гайхамшагта аяншала[...] колай Леопольдович К[...] скиин үдэр үдэрэй [...] соохо олдобо. 1904 [...]

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. КПСС-эй Буряадай обкомдо. «Социализмын, эб найрамдалай замаар» — СЕПГ-гэй съезд дээрэ (түгэсхэлынь гурбадахи хуудаһанда). «Мүрысөөнэй ябаса тухай» — суглуулбари. ТАСС-ай һүүлэй шэнэ һонин.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Агууехэ түйлалтануудай шатанууд» — П. Тимофеевэй статья. «Үүсхэл юундэ дэмжэгдээгүйб?» — В. Денисовэй корреспонденци. Партийна ажабайдалай хронико.

Гурбадахи хуудаһан арадай хиналтада зорюулагдана.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Спорт. Хилын саана.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.00 — «Старший сын» — уран һайханай фильм (1-дэхи сери. үнгэтэ). 11.05 — «Спортлото» наадалга (үнгэтэ). 11.15 — **«Социалис мүрысөөнэй дабшаса».** 12.00 — Шэнэ һонин. 12.10 — «Зураг бүхэндэ — наран!» (үнгэтэ). 12.25 — «Ребята настоящие» (үнгэтэ). 13.25 — М. Шолохов. «Номгон Дон». Уран зохёолой дамжуулга. 14.20 — «РСФСР-эй габьяата артист А. Слободняк наадана» (үнгэтэ). 14.30 — «Свет на лицах» — баримтата фильм (үнгэтэ). 15.20 — Забһарлалга. 15.30 — «Осьминожки» — мультфильм (үнгэтэ). 15.40 — **«Олон түмэнэй ленинскэ университет.** «Социалис демократиин хүгжэлтын шухала асуудалнууд». 16.10 — «Урданай ба мүнөөнэй дуунууд» (үнгэтэ). 16.50 — «Старший сын» (1-дэхи сери). 18.00 — «Время». 18.30 — «Спортлото» наадалга (үнгэтэ). 18.45 — И. С. Бах. Оркестрэй наадаха 4-дэхи сюитэ. Ре мажор (үнгэтэ). 19.00 — «Бидэнэр БАМ барина бди» (үнгэтэ). 19.30 — «Пионер-вожатануудай нэгэдэхи бүхэсоюзна слёдто зорюулагдаһан Останкинадахи концертын студида болохо үдэшэ» (үнгэтэ). 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — Забһарлалга. 21.25 — «Ахамад хүбүүн». (1-дэхи сери). 22.35 — **«Олон түмэнэй ленинскэ университет».** 23.05 — «Спортлото» наадалга (үнгэтэ). 23.15 — «Урданай ба мүнөөнэй дуунууд» (үнгэтэ) 24.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Удэ. 19.00 — «Бидэнэр — пионернүүдбди» — баримтата фильм. 20.00 — «Лирическое настроение» — фильм-концерт. 20.55 — «Был месяц май» — уран һайханай фильм.

САГАИ УЛАРИЛ

Мүнөөдэр нэгэ сэлмэжэ, нэгэ бүрхэжэ байха. Байгалай хойто эрьеэр, хойто аймагуудта бороо, саһатай бороо орохо. Зүүн-хойноһоо секундын 10—15 метр хүсэтэйгөөр һалхилха. 8—13 градус дулаан болохо, Байгалай хойто эрьеэр, хойто аймагуудта 3—8 градус дулаан болохо. Улаан-Үдэдэ һүниндөө 2—4 градус хүйтэн, үдэрөө 8—10 градус дулаан болохо.

Редактор Р. Б. ГАРМА[...]

Индекс: 67000[...] Улаан-Үдэ, ул. Ленина, 33[...] приемная [...] секретариат — 2[...] шестевная [...] 2-56-62.

 Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-03536. Заказ № [...]